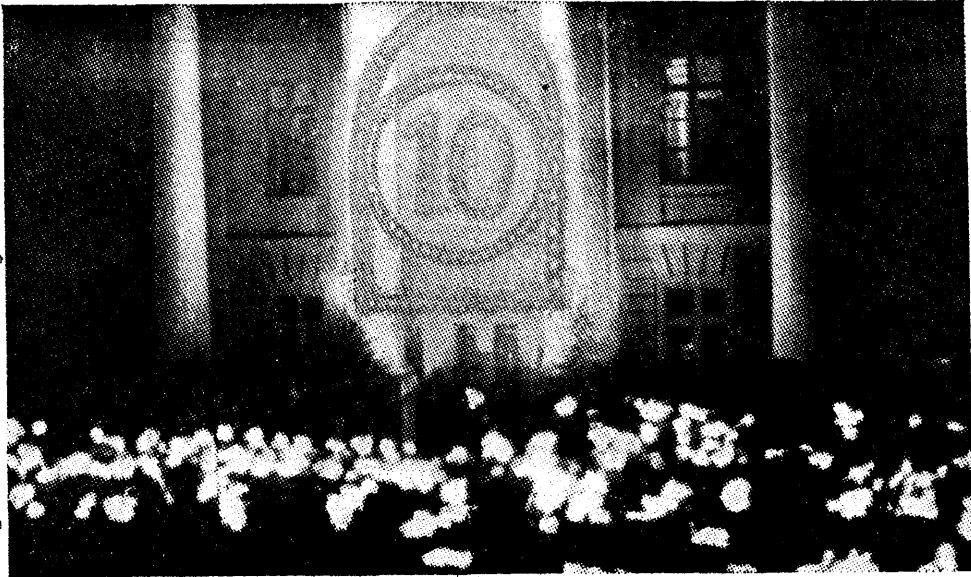

ÜLIÕPILASLEHT

N° 12

DETSEMBRIKUU

1929

PÕLLUMAJANDUSLINE KESKÜHISUS „ESTONIA“

Tallinnas, Jaani 6. Telegrammid: „Zentrestonia“.

SUURIM ÜHISTEGELINE KESKORGANISATSIOON EESTIS.

Omakapitalid 778.600 krooni

Läbimüük 1928. a. . . . 23.694.000 „

Liikmeid 223.

EKSPORT: või- ja piimasaadused.

IMPORT: piimatööstusmasinad ja tarbed, pakkimismaterjal, jõutoit

*

Riikliku iseseisvuse kõrval on tarvilik ka majanduslik iseseisvus.
Täieliku majandusliku iseseisvuse saavutamise ainult ühisel jõul,

koondudes ühistegevuse lipu alla.

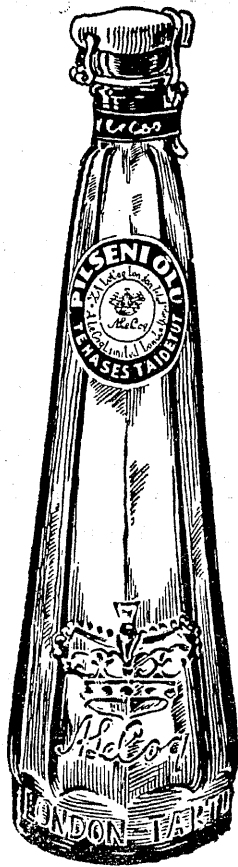
Ilmusid värsketest, puhastatud tuba-
katest valmistatud uudispabero'sid

UUDIS!

Suurepärane maitse! Hea aroom!
Iga pabeross on varustatud hügieenilise vatiga.
25 tükki ainult 25 senti.

A.-s. A. LE COQ'i

London - Tartu

õllevabriku

õlu ja porter,

ning keedetud môdu, limonad, sooda, selters -
tuntud headuses.

-- Värske ja lõbus meeolu --

tudengite organisatsioonide peoõhtutel ja olengutel on ainult siis,
kui nende laual ei puudu

E. T. K.

SÕSTRA- ja ÕUNAVEINID

ning maitsvad suupisted.

Oma headuse poolest on need kaubad saanud kõikide
üldtunnustuse. Nõudke igalt poolt.

★

Pealadu: E. T. K.

TALLINN, Lai t. 39/41.

(Eesti Tarvitajate Keskühisus)

HARULADU:

Tartus, Maarjamõisa tä. 21.

M. ANDREESSEN

Tallinn, Rataskaevu 14-4

TELEFON 17-54

Meesterahva rätsepa-äri

J
A
T
X
I
E
L
I
K

INGLISE RIIDELADU

SOOVITAME:

trikoo- ja nahkkindaid,
koetud sveaterid, kaela-
sidemeid, taskurätikuid,
triiksärke, taskunuge jne.

*

MOE-, PUDU- ja TERASKAUBAD

suurel ja väiksel arvul.

*

B. GENSS & POJAD

Tartus, Küüni 8, telef. 5-17.

Saku õlletehas^A/s.

Asutatud 1876. a.

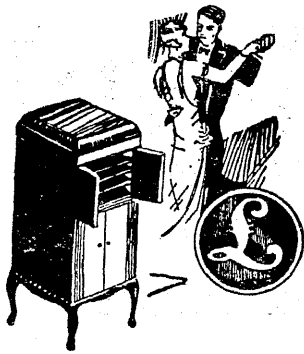
*

Põhikapital Kr. 1.500.000.—

Juhatus — Tallinnas.

*

PEALADU Tallinnas, S.-Kloostri 10/12. Telef. 17-48, 32-86.

Üleilma kuulsad

„PARLOPHON“ ja „BEKA“

GRAMMOFONID ja PLAADID
on kõige nõuetavamad Eestis.

PÜHIKS HULK UUDISPLAATE SAABUNUD.

*

Ainuesindaja:

 A TORMOLEN & KO TOKO

ERIOSAKONNAD: raadio, foto, jalgratta ja grammofoni.

TALLINNAS, HARJU 37, telef. 15-02.

OSAKOND: NARVAS, Joala tän. 18. ESITAJAD: VILJANDIS — „Väik“, Tartu tän. 3,
TARTUS — „Teater & Muusika“, Rütli 8, RAKVERES — E. Nude, Pikk tän. 13.

AKTSIA SELTS

**TARTU AIAVILJA
ÜHISUS.**

Täielik

napsi- ja likööri vabrik
ja naturaalveini tehas.

Tartus, Puu t. 2.

Telefon 1-13.

Eesti Laenu Pank

VANEMAJD EESTI RAHAASUTISI (ASUT. 1909).

TALLINN, S.-KARJA 18, omas majas.

DISKONTEERIB VEKSLEID
VÕTAB RAHA HOIULE
TOIMETAB KÕIKI PANGATALITUSI.

Vil! vil! ja ksv! ksv!

*Kas olete tutvunenud kind-
lustusselts*

„EESTI“

*moodsa elukindlustamisega,
mis oma mõõdukuse poolest
kõigile kättesaadav?*

Kui ei, siis tehke seda kohe!

Kindlustusselts „Eesti“

Asut. 1907. a.

Tartus, Suurturg 10, omas majas.

TARTU

JUUDI ÜHISPANK

Tartus, Poe 3, telef. 3-05.

TOIMETAB KÕIKI
PANGAOPERATSIOONE
SISE- JA VÄLISMAAL.

OSTAB JA MÜÜB VÄLISMAA RAHA JA
TSHEKKE. PANGAL OMA KINNITUSE
JAOSKOND.

RIIGI TRÜKIKOJA

kirjastusel on ilmunud järgmised raamatud
ja saadaval paremates raamatukauplustes:

Seadused ja määrused hariduse alal	Kr. 3.50
Mõõtude käsiraamat	„ 0.50
Ehitustööde tehnilised nõuded ja tingimused	„ 1.25
Tempelmaksu seadus	„ 1.50
Tsekiseadus	„ 1.50
Eesti aadressraamat 1929/30	„ 6.50
Haridustegelase käsiraamat	„ 2.00

P E A L A O S :

Kriminaalseadustik	Kr. 10.00
Album Eesti Vabariigi loomispäevilt	„ 10.00

TARTU EESTI MAJANDUSÜHISUS

Tartus, Holmi tän. 12-18 - Telef. 10 10-70 ja 2-61.

ABIKAUPLUS TARTUS, VÕRU TÄN. 4 - TELEF. 10-30.

Ladus alati saadaval

PÕLLUMAJANDUSLISED TARBED
EHITUSMATERJALID / KOLONIAAL-KAUBAD

Võtab oma peale

PIIMATÖÖSTUSE SISSESEADMISI

Masinad tuntud parematest kodu-
kul ka välismaade vabrikutest.

OSTAB LINU, LINA- JA HEINASEEMNEID.

A.-S.
Trikoo-, pitsi- & sukavabrik
Oskar Kilgas

Tallinn, Volta tän. 3. Telefon 2-23.

Valmistab:

Siidsukki
 Floorsukki
 Villaseid sukki
 Laste sukki
 Meester. sokke
 Trikoopesu

Siidpesu
 Siidkleidiriidet
 Pesupitse
 Paelu
 Laste ülikondi
 Supelülikondi
 Spordiülikondi

*Ainukene sellelaadiline suurtööstus Eestis. Kaubad vabriku märgiga varustatult saada val igal pool üle maa.
 Nõudke ainult meie kaupu.*

A.-S. BASSEIN

Aia tän. 3 Tel. 16-08

ROOMA-VENE SAUNAD
 VOOLAVA VEE BASSEINIGA.

T U N N I P L A A N

26. augustist 1929. a. — 26. maini 1930 a.

NAISTELE:

Päevad	Kellaeg	Hind
Teisipäev	11—3	50 S.
Kesknädal		
Neljapäev	1—10	65 "
Reede	10—3	55 "
Laupäev		

MEESTELE:

Päevad	Kellaeg	Hind
Esmasp.	3—9	70 "
Teisipäev		
Kesknäd.	3—10	60 "
Reede		
Laupäev	80 "	
		70 "

Riieteruum on daamidele kasutada kuni kella 4-ni päeval. Vannid 25 senti. Teisip. ja kesknädalatel kella 11—5 maksavad kuni 8 a. vanad lapsed 30 senti, õpilased — 40 senti.

**Shokolaadi ja
 kompveki vabrik**

Romann Gutmann

Tartus.

★

KAUPLUS:

Küüni tänav 4, telef. 5-55

VABRIK:

Vallikraavi t. 8, telef. 5-20

KIRJUTUSMATERJALI
KAUPLUS, RAAMATU-
KÖITMISE JA JOO-
NESTAMISE ASUTUS

CARL UNGER

Tartus, Jaani 8. Telef. 5-57.

★

Soovitab:

SCHAPIROGRAAFE
MIMEOGRAAFE
VAHAPABERIT
SCHAPIROTINTI
MIMEOGRAAFI VÄRVI.

★

FEIWAL'I

VABRIKU MARK

ON VASTUTAV SEEBI
HEADUSE EEST!

Nõudke FEIWAL'I vabriku
SEEPE!

Knorr

KAERAJAHU
KAERAHELBED
KAERATANGUD
KAERAKAKAO
RIISIJAHU
MAISIJAHU
TAPIOCA
BULJONGIWÜRFLID

on ammu tuntud kui
kergelt seedivad,
maitsvad ja toitvad
ained lastele, haige-
tele, verevaestele, kö-
huhaigetele jne.

Dr. OETKER'i

küpsetuse pulber (Backin), puddingpul-
ber, sheelepulber sorteeritud mitmesu-
guste maitsetega, sidruni, mandli, apeli-
sini ja roosiõlid annavad ruttu, odavalt
ja maitsvalt küpsiseid ja igasuguseid magu-
said rooge valmistada.

Knorri ja Dr. Oetkeri kaubad ja retsept-
raamatuid on Eestis
saadaval igast pare-
mast koloniaal- ja ro-
hukauplusest.

Esindaja:

Kaub.-ühis. TRUST

TALLINN, Vana Posti 11, tel. 12-78

REMEDIA

KÖLNI VEED,
KREEMID,
GLÜTSERIINGEELE
„REMEDIA“
TUALETTABINÕUD
jne. jne.

on tarvitajate hulgas suurt poolehoidu leidnud. Ostmise juures
palutakse kaubamärki „REMEDIA“ tähele panna.

Saavutus!

Lugupeetud tarvitajaskond!

Rõõmuga võime Teile teatada, et meie tehastes, Tallinnas, Pirita teel 6-b, on nüüd käimas uus, moodne tööstusseade. Tubaka toimetab edasi ja ajab kohevile õhusurvemasin, kuna eriline imeja ta puhastab nii **tolmust kui ka teistest, tervisele kahjulikkudest lisandustest ning pisielukatest.**

See seade on esimene Eestis. Üldse osutub ta viimaseks tehniliseks ja teaduslikuks saavutuseks meieaegses tubakatööstuses.

Meie võime julgesti tõendada, et meie seni juba üldtunnustatud võistluseta head tubakasaadused on ülalmainitud moodsaima uuendusseade tõttu omaduselt veelgi paranenud ja esinevad oma suurepärase maitse läbi.

A.-S. „Laferme“, Tallinn

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA

LÕPPENUD SEMESTRILE.

Tagasi vaadates sellele semestrile, võime heameelega kindistada rea edusamme Üliõpilaskonna töös. Juba semestri algul kooskõla leidmine kõigi Edustuse voolude vahel oli eelmise semestriga võrreldes omaette edusamm. Üliõpilaskonna siseelu korraldistes — majanduslikkudes ettevõtetes on kevadel otsustatud sammud annud enam kui rahuldavaid tulemusi, nii Edustuse ettevõtteks einelaua korraldus jne. Ka — küll Edustusest lahusolev — Akadeemiline Kooperatiiv üliõpilaskondliku ühistegelise ettevõtteks on täiel määral tegevusse asunud. Teised alalised tööd on edasi kestnud oma kindlat rada.

Välisüliõpilaskondadega liginemises tähib see semester eriti tegusat ajastut. Kui ka lõunasuunas on tekkinud käärimisi (noor elu käärib ju ikka), siis seda kindlamalt on sidemeid sõlmitud põhja poole. Soome vennasüliõpilaskonna külaskäik meile on kaasa toonud noorte vahel niipalju uusi ühenduslülisid sõprusliitude näol, et need peaksid edasi arenedes katkematuks jääma ka siis, kui vanad suunapidamises kõhklevadki.

Nüüd läheb Üliõpilaskond koju pühi pidama. Ennast kosutama jätkuvaks tööks.

«Üliõpilasleht» soovib, et kaasvõitlejad ühte viisi mõnu leiaksid nii tehtud tööst kui teenitud puhkusest.

H Ä I D P Ü H I!

Tervitussõnu Eesti-Ülikoolile 10-ndal aastapäeval*).

Mag. Lauri Hakulinen.

Üliõpilastegi ringkonnis on kindlasti neid, kes on teatud määral küllastunud sest vähe romantilis-idealistikust „hõimujorust“, mis eriti viimseil aastail mõlemail pool Soomelahte on jutlustanud Eesti ja Soome omavahelise lähenemise tarvilikkust. Kriitiline pessimism on ajuti toonud kuuldavale iroonilisi vahelehelüüdeid, osutades seniste reaalsete tulemuste vähesusele ja näiteks sellisele ajaloolisele õpetusele kui läinud sajandi lõpu Skandinaavia üliõpilaste hõimuliikumine — „skandinaviism“, mille elukäik lähedalt sarnaneb meie proosalise kodulinnu kana lennukatsel: tõus on rabelev ja häälekas, aga sellele järgneb abitu ja piinlik lagemine. — Kuna minul nüüd on au, lugupeetud Eesti üliõpilased, teie tänasel akadeemilise kultuuri rõõmupäeval, tuua vennalike tervitusi Helsingi ülikooli üliõpilaskonnalt, julgen arvestada ka neid võimalikke siinolijaid, kes „hõimufraseoloogiat“ kardavad, ja omistan oma sõnad sellise asja allakriipsutamisele, mis minu käsituse järgi kannatab ka valjuma asjaliku kriitika.

Ja see on allakirjutanu arvates hõimukeele, Soomes eesti ja Eestis soome keele, arusaamisoskuse tõstmine.

Praegune seisukoht Soomes ses suhtes ei ole tõsi küll ei arupärane ega rahvusliku enesetunde kohane. Kas ei ole igale haritud soomlasele midagi alandavat ses tõsiasjas, et iga soome ajakirjanik või üldse kes tahes keskkooli haridusega kodanik meil saab aru küll — kas täielikult või vähemalt piisavalt — mida kirjutab mõni „Politiken“ või „Aftenposten“ Koppenhaagenis ja Oslos, kõnelemata Stockholmis „Svenska Dagbladet“'ist või Berliini „Tageblatt“'ist, aga vaevalt üks tuhandest soomlasest saab jagu sellest, mida palju

lähemas naabruses kirjutab Tallinna „Päevaleht“ või „Vaba Maa“? Meie vaimline silmapiir kui ka huviring ulatub küll sadasid penikoormaid germani läände, aga ei kümnetki penikoormat lähemate sugulaste asukohta lõunas. Meile on huvitavad ja lugemisväärilised kõiksugu jutustused Skandinaavia kuningaperede eraelust, aga me ei suuda mõista, et siin Soomelahe taga sünniks midagi muud meie armulise tähelepanu väärilist kui esimese detsembri mässu mahasurumine või muud sarnast, millest meie ajalehed küll õigel ajal hangivad telegrammuudiseid, kui mitte teisel teel, siis Riia saksa lehe kaudu. Kas see tõsiasi pole kõiges halastuses meie rahvaliku kultuuri nõrkade juurte ja iseseisvusetuse võrdpildiks?

Kui siin ei oleks põhjuseks rahvusliku kultuur-ideoloogia noorus, siis ei suudaks me aru saada, et sarnast seisukorda lastakse edasi kesta, kuna eriti kompetentne ja auväärne keeleteadlane professor E. N. Setälä esimesil Eesti-Soome üliõpilaspäevil aastal 1925 Helsingis lausub arvamise, et haritud soomlane võib ühe nädalaga hankida piisava eesti keele arusaamisoskuse, ja sama eriteadlase meelest „on suur hääde võimaluste pillamine, kui ei ohverdata nii vähest aega kui selle keele õppimiseks läheb tarvis.“ Kuigi prof. Setälä — tuntud keelegeenius — oleks üle hinnanud keskmise soomlase keeleõppimisvõimet, ometi, kui selle aja ka kümnekordistaksime, ei muudaks see asja. Kogemuste varal on tõestatud, et alaealine õpilane võib 60 tunniga täiesti rahuldavalt õppida aru saama eestikeelsest tekstist. Vaevalt võib seda siis nimetada teisiti kui kättesaadavate võimaluste tähtlikuks pillamiseks, et soome üliõpilane ei võta vaevaks keskmiselt 10 semestri jooksul, mil tal ülikoolis oleks võimalus saada maksuta eesti keele õpetust, hankida omale seda oskust. Nii talitades ta jätab enese osatuks, sest emakeele tundmise

süvenemisest, sellest nii-öelda keelelise perspektiivi paranemisest, mida läheda hõimukeele tundmine pakub ja mispärast näiteks Prantsusmaal peetakse haritlaskonnale vältimatuks ladina keele tundmist. Ühtlasi ta jätab enesele hankimata võtme, mis talle kogu eluks avaks võimaluse isiklikult, vahenditult omandada teadmisi naaberrahvast, rahvast, mis tõsi küll ei või talle kaugeltki pakkuda sellist teadmiste rikkust kui mõni Lääne suurrahvas, aga kelle harrastused on talle nii mitmes suhtes lähemad kui mõne teise rahva omad, kuna see on peaaegu osa ta omast rahvast, olles siiski oma laadilt niivõrt erinev, et see pakub võimalusi vaimliseks rikastumiseks ja silmapiiri laiendamiseks. —

Lugupeetud kaasvõitlejad! Nii mõeldes Soome hõimutööd harrastavad üliõpilased ei taha süüdistada vanemaid sugupõlvi erilises hooletuses sel alal. On ju ajaloolised olud ainult kümne aasta kestes olnud sellised, et asjast võidakse vabalt ja vastastikku kõnelda nii siin kui Soomes. Aga me näeme nüüd selle aja koitu, mil peame teadlikult juhtima arenguratast uuele teele. Ning me peame igaüks algama iseenesest. Asja kulunud kümme aastat ei ole ses suhtes tühja joosnud. Olen küll saanud selle käsituse, et teil siin Eestis osatakse suhteliselt enam soome kui Soomes eesti keelt, aga võin kinnitada, et meilgi on tehtud hää algus. Reaalseist saavutustest, mille loomises Soome akadeemilisel noorsool on oma osa, võib mainida: nimetatud aastail loodi Helsingi ülikooli juures alaline eesti keele lektoraat, teiseks on käesoleval aastal kutsutud ellu läänemeresoome keelte alaline professor, mille täitja keskmiselt õppeaine on eesti keel, ja kolmandaks: kõigis soomekeelseis keskkoolis ja seminaries on eesti keel moodunud aastast alates määratud vabatahtlikuks õppeaineks, milliseks otstarbeks juba on ilmunud ka hää õpperaamat. Välised raa-

*) Järgnev tervitus oli mõeldud ülikooli juubelpidustustil ettekandmiseks, kuna aga selleks polnud soodsat juhus, annab „Üliõpilasleht“ sellele tänuga ruumi, et siin avaldatud Eesti sõbralikud mõtted saaksid teatavaks avalikkusele.

mid siis on suuremalt osalt juba loodud, tarvis on täita neid elava tööga.

Olen julgenud vaevata teid, austatud daamid ja härrad, nende mõtete kuulamisega sellepärast, et arvan teile olevat meeldiv teada, kuidas Soome akadeemilise noorsoo keskel käesoleval ajal pulbitseb endisest sihiteadlikum Eesti harrastus. Selle harrastuste kasvamisele viitamine on oma kohal just tänasel hetkel sellepärast, et täiesti kindlasti on seda kasvu mõjutanud nüüd kümme aastat vanaks saav Tartu eestimeelne ülikool, nimelt sel teel, et siin õpetajaina toiminud mitmed soome

teadusemehed on Soome tagasi tulles igaüks oma alal võimsalt edendanud nii arusaamist kui harrastust teie maa vastu. Siingi on siis üks neist teeneist, mida uue eluga täidetud ülikool Emajõe kaldal on jõudnud pakkuda oma isamaale. —

Tänades Tartu Üliõpilaskonda sellest meeldivast tähelepanust, mida ta on näidanud, kutsudes soome üliõpilaste esindaja nägema ja kaasa elama praegust Eesti kultuuri rõõmpäeva, palun vastu võtta Helsingi Ülikooli Üliõpilaskonnalt lugupidav õnnitus selle ülesehitava töö puhul, mida siin kümne aasta kestes nii imetlemis-

väärt jõuliselt ja suurt organiseerimisvõimet osutades sooritatud.

Kuid lubage mul, lugupeetud kaasvõitlejad, lõpuks koonduda samale, millest algasin. Loodame, et mõne kümne aasta pärast, kui skeptilised kriitikud meile kellegile esitavad ironilise küsimuse: Mis sest hõimujorust siis lõppude lõpuks oli kasu? — et võiksite vastata sellele lühidalt ja tabavalt: Vähe-malt mina olen õppinud aru saada vennasrahva keelest. Usun, et see pole ainuke vastus, mida võidakse anda, aga seegi oleks saavutis, mida ei maksa alahinnata. Sest, kaasvõitlejad, vastastikune arusaamine on aluseks kõigele muule.

Vähem virisemist!

Mulle tuleb ikka ja ikka jälle meele see Põltsamaa mees, kellelt küsiti ta viljasaaki.

„Mis, kurat, oli ta no kudas ta nüüd oli, aga mis vili või asi. Näa, tegin pool peenart erneid maha. Ussid sõid puha ää...“

Mehel oli oma 60 vakamaad põldu. Vili oli hästi õnnestunud. Aga kui seda päriti, meelestus tal ikka kõige pealt pool peenart herneid, mida ussid ära söönud.

Selline irisemine, kõigepealt halva appertsepeerimine on terves meie Eesti elus saanud mingisuguseks seltskondlikuks ja ühiskondlikuks tooniks nii üldmõõdult kui üksiknähetes.

Olgu näitena meie kirjandus- elugi.

Meie rahvas lugevat vähe kirjandust, ostvat liiga vähe raamatuid.

On ju küll kindel, et meie turg suudaks rohkem kirjandust vastu võtta.

Kuid ka nüüdsed trükitud ilukirjanduslike raamatute tiraažid, võrreldes näit. suhtelist saksa rahva arvu ja kultuuri, suudavad sagedasti isegi absoluut-arvudel võistelda sealsete üllitistega, (erandiks muidugi üldtuntumad üksikteosed).

Meil on pea iga trükitoote jaoks suhteliselt rohkem lugejaid kui mõneski vanas suures kultuurmaas.

Ja kui mele silski tahaksime

veelgi tõsta kirjandustharrastava publiku hulka, siis ei pea meie jätma virisemist mitte ainult lugejate puuduse kohta, vaid ka kirjanduse kui niisuguse ja ka üksikute kirjanduslike teoste suhtes.

Kogu meie arvustajate pere peaks võtma uue suuna. Meil on enam-vähem tavaline nähe, et arvustaja peab akadeemiliseks, noobliks ja hädavajalikuks ka kõige üldilmelisemais, informeerivais üllitistes — ajalehtedes, arvustatava teose puudusi ja eksitusi tugevalt alla rõhutada ka seal, kus need vaevalt-vaevalt märgatavad.

Eriajakirjades (Looming, Eesti Kirjandus) ei oleks sest häda ja soovivatgi, kuna seal asjatundlikum publik suudab ise küllalt ka otse mahategevast retsensioonist välja lugeda teose vastavama hinde, kuid informatsioon-ajakirjanduses irisemine üksikute komade ja punktide kallal, kui see sünnib veel pealegi korduvalt, eemaldab lugeja üldse kirjandusest.

Selline arvustuslik toon on tugevasti põhjustatud ka arvustajate latentsest enese alahindamise tundest kihutatud enese maksmapaneku püüest. Otseku kardetakse, et lugeja ainult positiivseid külgi rõhutava arvustise lugemisel võtab seda sellise reservatsioonideta üllituseks, kus arvustatava teose autor näib kuidagi targem arvusta-

jast. Sellega siis enese üleoleku säästmiseks ja enese maitse nõudlikkuse allakriipsutamiseks kallutakse juba parema meelega järele lugema portsjon õpetlikku moraali.

Sarnane lugu on ka näit. kujutatavate kunstide näituste kirjelduste puhul. Kuigi näit. maali ja skulptuuri suhtes on meie rahva ostujõud väike, aga ega see veel ei tähenda, et meie seda suudaksime tõsta sellega, et pea iga kunstinäituse puhul konstateerime: „midagi erilist näitus ei paku, sellel kunstnikul on selles figuuris see ja teisel teises figuuris teine jäse või liige viltu, anatoomiliselt küsitav jne...“. Mitte ainult näituste hulk meil, vaid ka suhteline areng (ütleme ca 10 aasta jooksul) on meil siiski annud nii palju „erilist“, nii palju täienemist, et oleks juba ammu aeg hakata publikut asjale ligemale juhtima, kui mitte ostudele, siis vähemalt vaatudele, näitustele. Publik ei rohkenda oma osavõttu enne kui ei muutu meie arvustajate toon.

Ärgem „hinnakem“ ainult, vaid ka „väärtustagem“, populariseerigem, selgitagem ja minu pärast analüüseerigemgi, aga kõigepealt jätkem see hädaldav irisev toon, mis ei peleta publikut mitte ainult arvustatavaist esemeist, vaid lõpuks ka arvustisest enesest.

Seda ülearust virisemist ja irisemist ei esine meil mitte ainult

kultuurtöös. See on omamoodi aja nähe kogu meie ühiskondlikus elus meie vabariigi kogu olemasolu kestel.

Hädaldatakse meie rahvaarvu, selle juurekasvu väiksuse, kõlbluse langemise, põhiseaduse, riigikogu koosseisu, parteide rohkuse, presidendi instituudi puudumise ja lõpuks kõige sellega kokku iseenese kallal.

Oleme otsekuu vanaks saanud naised, kellele enam miski ei meeldi, ja satume hüsteerikasse igast mittemeeldivusest.

See virisemine ja enesega rahulolematuse võib ju jääda ka teatud määral eriomaseks joonekski eestlasele. Ei saa eitada, et ka see ei aita teda teatud määral edasi viia edule. Rahulolematuse olemasolu paneb ju otsima paremat.

Ja osalt ongi see rahulolematuse tingitud asjaolust, et säeme üles kaugemad sihid ja suuremad nõuded, kui et meie neid suudaksime

jalapealt teostada. Enesetunne on aga psühholoogilise seaduspärasuse järele niisugusel puhul vastuprotsionaalne ülesseatud sihi kaugusmaa jagatud saavutisele. Ja nõuete kõrgendamisel oleme ikka nii ekspansiivsed, et jagamise tulemus paistab kohutav, olgugi saavutis teiste mõõdupuude järele suur küllalt.

Peale selle ei puudu asjal aga ka patoloogiline kõrvalmaik, mis tingib rahulolematust enesega, hädaldamist „Maksva Korraga,“ ja rabelemist seal, kus seda sugugi tarvis pole.

Õndsas veneajal oli noobliks tooniks anarhistitsev ja nihilistitsev opositsioon maksva korraga. „Opositsionäär“, „revolutsionäär“ ja „intelligent“ tehti otse sünonüümideks. Riigustavaid, realelu positiivsuste suhtes silma mittekinipigistajaid peeti peastpõrunuiks.

Eestirahval oli sarnane seisukord ka õigustatudki. Sel ajal...

Kuid nüüd kipub see asjaolu inertelt edasi kestuma. Ja imbuma üldisest Maksva Korra vastu opositsioonitamisest ka üksiknähte kallal hädaldamisele.

See enesepiitsutav flagellantism näeb hädaohtu varsti igas vähegi rahulolemist osutavas ja ilmaelust mõnutundevast avaldises.

Last not least kipub seesugune vanaraugalikkus ja mõisapreilikkus ka üliõpilasel, kus ometi elurõõm peaks olema peallikaks, kus arstime igasugu elu- ja riigi tüdimused.

Näiteid mikroparlamentitsemise jne. alalt tuua oleks vast liiga täppis.

Kuid oleks aeg kõigile tülitsemistele ja virisemistele teha teadlikum rünnak.

Kui inimesed ei saa tõsieestlasena läbi virisemiseta, siis virisemise selle virisemise enese kallal.

Miinus ja miinus annab plussi.

Juhan Libe.

Tudeng raamatukaupluse akna taga.

Algupärast ilukirjandust.

Ei ole kerge kõnelda tudengist raamatukaupluse akna taga. Ja veel ilukirjanduse seisukohast. Meie majanduslik olukord ja ostujõud üldiselt on sarnane, et isegi õppejõud ei suuda muretseda hädatarvilikulgi määral oma erialale vajalikku kirjandust. Mis veel kõnelda üliõpilasest! Kuid arvestame siiski sellega, et ka ilukirjandus peaks muutuma iga kirjaoskaja inimese seisukohast esimesejärgu tarbeaineks, mille kasuks maksab küll piirata väljaminekuid ka eriti pühade ajal mõne lipsu ostmata-jätmisega või karskus-vaenlase ja -toitja hüdroksüül-rühma (spiritus vini r. f.) osalise interdikti alla panemisega.

Muuseas pühade kinkide ajal — raamatu ostule tähelepanu pööramine on sellepärast väga kasulik, et siin kinkija ise võib kingi enne ära nautida.

Ja lõpuks arvestame ka sellega, et silmahimu ei ole alati mitte pärispatt, nii et vähemalt himustame, kui ei saagi.

Ecce: Tudengi elu „Looduse võistlusro-

maanid!“ Paljutöötav tudengi elu käsitluse seisukohast pidi eelreklaami järele olema tänava aastas tases toodangus August Kirsimäe „Puhastustuli“, millega lubati publikut viia Tartu üliõpilaselu „saladustesse“, peategelase korporant olles. Seda ootust ei ole teose kangeline Ilmar Mõtsa-

„Puhastustule“ autor peale osakaasunud arvustusi... (läheb tuleval semestril jäaniks.)

lind küll mitte täitnud kuigisel määral. Ta on täiesti individuaalne nähe üliõpilaselus ja huvitav pigemini kui tüüp ülemineku ajastus nii oma aastate küpsenemiseas, kui ka „talupoja linna siirdumisena“. Ilmar Mõtsalinuga on meie kirjandusse toodud enese füüsilise ja psüühilise mina kummardaja ja jumaldaja, nartsist. See on omamoodi eetitsetseja ja esteetitsetseja tüüp, kellele ühtmoodi tähtsad inimkonna üldkultuurhüved ja smokingi revääride laius. See teos on arvustajaskonnas leidnud väga vastu pidist hindamist ja üheski „Looduse“ roomaanivõistluse tulemuses pole jury ja arvustajate seisukoht olnud nii lahkuminev. Seda on põhjustanud osaliselt ka asjaolu, et autor on oma tegelasega suhtunud õige apoloogiliselt. Kohati on ta teda idealiseeritunagi paistlastes, talle külge riputanud mitmesuguseid mitteküllalttarvilikena tunduvaid positiivseid atribuute. Kuid see teos jääb ka sellest hoolimata huvitavaks, kuigi äratub ükskõik küpälju kõlblat pahameelt.

Ka teatud määral tudengi ro-
maanina on võetud **Richard Jan-
no** — „**Metsmeest**“. Siin on pea-
tegelaseks mordvalane Peedra
Smirnov, keda tuuakse Eestisse,
et ta omandaks siin kõrgema kul-
tuurhariduse ja siis tagasi läheks
oma rahva messiana, kes
teda peab juhtima igasugustele
vaimlistele ja majanduslikkudele
kõrgustele. Autor on oma
ainet seostanud peamiselt meil
ju eriti viimisel ajal nii ak-
tuaalse hõimuküsimusega. Ei
jäeta ka puudutamata teised hõi-
muvennasrahvad, ja huvitavaks
probleemiseadluseks muutub asja-
olu sellekaudu, et hõimuküsimust
vaadeldakse igapäevase elu ja eri-
harrustustega prouade murdjoon-
nelt. Käsitlus ei vasta küll rahul-
davalgi määral romaani mõistele.
See on pigemini foljetonistlik.
Kuid raamat on väga lüüdlaselt loetav.

Tudengi romaaniks küll mitte
tegevustikult, kuid autorilt on ka
Edgar Saks'a — „**Kodutu**“, kus
ühe vanatüdruku elukäigu kirjel-
dus (NB! naiskaasvõitlejad!), pre-
tensioonideta, esitab väga süm-
paatse kirjeldise ja annab hää tun-
nustisvõimaluse autorist, kes suut-
nud pakkuda omas eas ja sugu-
pooles enesest kaugeloleva isiku
elutraagika sellise usutavusega,
et meie arvustajaskonnaski ei ole
selles suhtes olulisi lahkavamiisi.

Rudolf Sirge — „**Rahu! Leiba!
Maad!**“ näib ainekult ja tege-
laskonnast väga ligikdale **August
Jakobsoni** „**Vaeste patuste
alevile**“, kuid, või just sel-
lepärast, vastuvõetav eriti neile,
kes pearõhu asetavad ainekule
ja just sellele ainekule.

Ernst Krusten — „**Mineviku
jahil**“ on oma tegelased pannud
jahtima antiikesemeid, raha tee-
nima kunstiga ilma kunsti tund-
mata. Ei puudu muidugi ka mitte
naistega jahtimine jne.

Veel on Looduse kirjastusel
ilmunud esimeste romaani võist-
luste laureaadilt **Reed Mornilt**
romaan „**Kastreerit elu**“ (227 lk.
Hind 4 kr. 40 senti). See esitab
vangi pävikut tuntud mornilises
stiilis.

Ei saa märkimata jätta ka
Eduard Vilde „**Kogutud teoste**“
31 ja 32 ande ilmumist, need on

„**Tabamata ime**“ ja „**Pisuhänd.
Side**“.

Kõige rikkalikuma pühade too-
danguga meie algupäraselt ilukir-
janduselt on „**Noor-Eesti**“. Kõi-
ge päält märgime muidugi
Tammsaare „**Tõde ja õigus**“
II jagu (Hind 6 kr.), (ka I jagu
on ilmunud teises trükis). II jaos
Tammsaare jätkab Vargamäe Ind-
reku elukäiku, kes nüüd on Tar-

Kirjanik Ed. Vilde,
dr. phil. honoris causa.

Eduard Vilde, jõudnud juba hallpea
elulikka, on kahtlemata kõige populaarsem
ja lugupeetum proosakirjanik Eestis. Tema
lajaldane teoskond väärrib küll hoolsat
kirjandusloolist ja stiililist uurimist. Aga
tema humoreskid, novellid ja romaanid ei
vaja üldjoonelist tähelepanu pöörmist;
need on meil tuttavad kõigis rahvakih-
tides, neid on lugenud vana ja noor; neist
on huvitatud nii rikas kui vaene.

Olgu siin ainult alla kriipsutatud
mõningaid püsivamaid väärtusi tema
viljakast toodangust. Eesti novellistikas
võistlevad tänapäevani kõige parematega
tema „jutustused“. Eesti romaani tipp-
saavutusena pooldavad oma esialalist
kohta „**Mahtra Sõda**“ ja „**Mäeküla piima-
mees**“. Aga ka Eesti kehva näitekir-
jandust on Ed. Vilde rikastanud vähe-
malt ühe meisterteosega: see on ikka
uuesti etendatud ja maistud „**Pisuhänd**“.

Teenib kõigiti lugupidamist see suur
loomulik and, ideeline ja kunstiline edasi-
püüd, mida Ed. Vilde nimi esindab meie
vaevalltest oludest arenenud kirjanduses.
Mida meie tunaste olude tasapind ja
noore Vilde kirjanduslik enesedistsipliin
oli soovida jätnud, sedagi on nüüd nõud-
lik vanameister püüdnud parandada oma
töödel kestva viimistlusega.

tus Mauruse juures koolis. Kir-
janikul on siin eeskujuks olnud
omaaegne Hugo Treffneri güm-
naasium. Teosele võiks vast ette
heita seda, et nüüd on pea kõik
tegelased hakanud kõnelema
Pearu stiilis, sellesama laiuse ja
lovevusegagi. Väga hästi on ise-
loomustatud Maurust, härra Mau-
rust, kes ei lükka kedagi tagasi,
kes talle raha toob, aga ei lükka
ka tagasi seda, kel raha ei ole.
Huvitav ja rikkalik on pedagoog-
ide galerii. Peategelane Indrek
ise koolipoisina täidab ka teen-
rilikke kohustusi, kui raha otsas.
Elab oma vanuse kohaselt läbi
ka armuseiklusi. Ei puudu ka
hele, hele kauguseromantika Mau-
ruse enese tütreagagi. Romantika
— kuni viimaks Indrek ähvardab
Jumalat hakata tapma, mille eest
Maurus ta viskab koolist välja —
aga pistab ühtlasi tänaval poisile
viis rubla taskusse. — Mõnekümne
kopikuga Jumalaid rünnata on ikka
riskantsevõitu. — Tegevustikus
peegeldatakse ka meie rahvusliku
ärkamisaja romantika omalaadsust
selleaegse venestuse ja saksluse
survete vahel. Siin on koolielu
omas igapäevsuse väikluse ja ime-
likmõõdulise aatelisuse segusti-
kus saanud huvitavaks kirte-
väljaks.

Veart raamat!

Ligemat minevikku on ainesta-
nud **A. Tammanni** „**Vidriku pa-
run**“. See 160 leheküljeline „ro-
maan“ ühe otsaga ulatab sellesse
minevikku, kus parunivõsu iseene-
st mõistetavaks eesõiguseks oli
mõisaõues käsitsi kallale tikkuda
talupoisikesele, kuna teise otsaga
romaan küünib ulatuma meie Eesti
iseseisvuse aega. Autor on taht-
nud kujutada talumehe elukäiku,
kes vihase karmusega omal nõul
ja jõul töötab ennat üles rüüt-
limõisa omanikuks, ja ei jäta mär-
kimata seda meie maareformi tra-
gilist külge, et ka sellised rüütli-
mõisa omanikud olid sunnitud
jagama pärisrüütli saatust. Oma
probleemseadlustelt ja nende la-
henduselt tolle — igatahes teatud
viisil ka loetava — raamatu voo-
rustest on see, et ta meie veel
varemast minevikust algatatud ja
Pärna ning Vildegi poolt õitsen-
datud „**musta kuue**“ traditsioo-

ni ära kasutades on jatkanud seda mustert ka meile ligema eluvaatluse jätkul.

Tänapäeva obligatoorset tunnust — kriisi ja pankrotti käsitab **Oskar Luts** oma jutustuses (190 lk.) „**Pankrott**“. Äriees Peeter Aalmani välismaa reisid proua Siisiga, ja sellele antud tähtajata vekslid, viivad mehe äri ja perekonnaelu hävimisele. Oskar Lutsu jutustamiseand, tema moraali mittepealetikkuvus, siiski teatud õpetlikkuse mitte puududes, on teinud ka selle teose küllaltki soravaks ja loetavaks.

Sama pankrotiaja iseloomustamise tähe all, aga püüdes veel laiemalt haarata, on **Richard Rohu** „**Aeg**“. Autor seab siin peamiseks lahendusluseks küsimuse, kas neil majanduslistel ja vaimlistel kriisidel, mis tänapäev esinevad nii linnas kui maal, on peasüüdlasteks aeg või inimesed s. o. kas paratamatude asjade kõik krahhi suunas või inimeste ajutine üleaisa löömine. See romaan omategelaskonnalt jätkab „**Maa'd**“. Kuid see ei ole enam endine maa-ga idüllitsemine. Tundub, nagu oleks autor maaelu ligemalt nägema hakanud ja ei kujuta nüüd mitte enam ainult musta mulla lõhna järele. Nagu märgitud tege-lased enamjagu tuntud — alates Kriuka-Kustaga, kes oma naise Zoojaga satub elamuslikkudesse vastoludesse, kuna Zooja enam ei vaimustu maaelust, tundes oma naha pääl taluperenaise kui töölooma raskusi, ja pangeb oma mehe juurest ära Venemaale. Peretütar Dagi pettudes äriees Nilp'i armuvõimetest, seda enesele korvates enese väljaüürimise eest saadud materjaalse võimalustega, siirdub ajutiselt oma tallu, kus tal võimalus avaneb paarida lugejale tuntud kunstniku Dreverkiga, enne seda auto alla ajades, kuid romaani lõpus siiski temast lahku minnes.

Ei saa märkimata jätta ka hiljutise juubilar **Mats Mõtslase** „**Külaotsa Hannest**“. See on üks jutustus sellest, kuidas üks noor inimene igasuguste arusaamatuste tagajärjel kaotab oma kallima ja muutlikkude aegade segastes seiklustes ta surnuksar-

Kunstnik A. Laipman,
dr. phil. honoris causa.

Ants Laipmannil on teeneid meie kultuurelus, mis väärivad täit tähelepanu; tal on m. s. eriline seisukoht eesti kunstiloos esimese eesti kunstnikuna, kes ennast täie teadvusega rakendas eesti kunstikultuuri loomisele ning uue kunstnikupõlve kasvatamisele. Andelise inimese ja tõsise isamaalase, kel pole ükskõik Eesti saatus, alati täis tuld ja vaimustust on ta kasvatanud rea noori andekaid kunstnikke, toetades neid nii vaimliselt kui ka aineliselt, pannud aluse eesti kunstiseltsile, seega kaasa aidates eesti kultuuri loomisele ja tõstmisele.

vatu uuesti leiab sõjaväe laatsaretis, aga siis ise ära sureb. Veel võiks romaanide alal märkida **Mait Metsanurga** „**Ennäe inimest**“ ümber töötatud väljaandes.

Novellikogusid on neiks jõuludeks teostunud ja teostumas ligi pool kümnet. Sisaldavad aga suur osa seni ilmunud, osaliselt ümbertöötatud novelle. **Noor-Eestilt** on **Karl Rumor** „**Kui Saara naerab**“. See püüab lahendada kõige päält seksuaalitsevaid ja erootitsevaid probleemseadlusi. Osalt on nad tuntud juba ilmunutena Loomingu jne. veergudel, osa uusi.

Mihkel Jürna „**Üks armastus**“

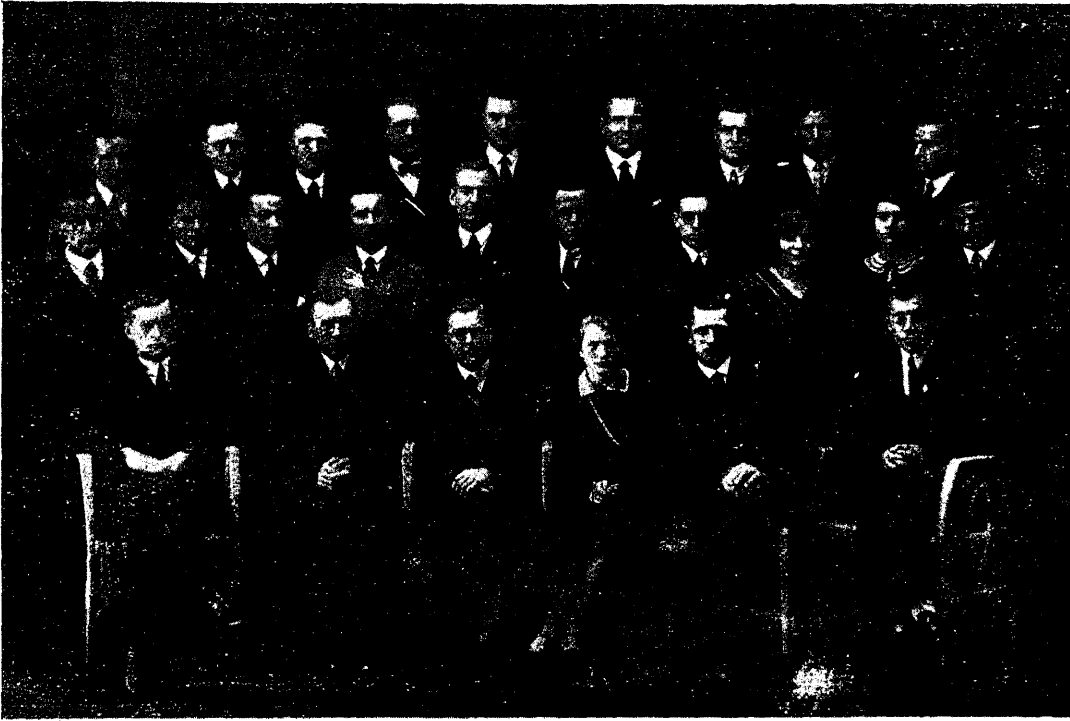
(**Eesti Kirjanikkude Liidu kirjastusel**). Sisaldab Loomingus ilmunud novelle tugevasti ümbertöötatult. Samuti tuleb märkida **Peet Vallaku** „**Relvad vastamisi**“ Näitekirjandus on oma toodangult kasinam. Nii Loomingu veergudel tuntud **Mait Metsanurga** „**Talupoja poeg**“ on omalt sündmustikult ja tegevustikult sellisest aimest, mis kõlbavam jutustiseks või teatud määral enese ümber ringlevaks pildiks. See on nõrga iseloomuga talupoja pojast kirikõpetaja, kes nainud tema arvamise järele enesest seisuliselt ja vaimliselt ning kultuurilt „**kõrgemal**“ seisva naise, kes oma eluviisidega viib mehe nii majanduslikult kui vaimliselt raskesti väljarabeldavasse olukorda. See teos omab nauditavust mitte nii palju oma tõsielulikkusega, mis otse elust kopeeritud — pamfletina tundub, kui igasugu kõrvalassotsiatsioonide võimalusena. **Hugo Raudsepa** komöödia „**Mikumärt**“ käsitleb — rohelise ja punase lipu vahekordi Mikumärdi talus, sõlmides seda linna ja maa ideoloogiaga, ning peapunkti asetades suviõisele asemejagamistele neljas paaris ühel ajal.

Luuletuskogudest, mille menu niivõrt aher viimasel ajal, et siia on julgenud rakendada oma võimalusi ainult **Eesti Kirjanikkude Liit**, tuleb märkida **Henrik Visnapuu** „**Puuslikud**“, mis näib esitavat võrdlemisi olulist sammu Visnapuu motiivistiku arenemisteel. Ka **Jaan Kärneri** „**Tormilüüra**“ on luuletaja kogudest küll saamas tähiseks kogu produktiooni seoses. Sündmuseks peab kujunema ka meie kirjanduselus üldse Marie Underi ballaadide kogu (ilmumas).

Loetavust, kuigi just mitte ilukirjandusena täpsamas mõttes, pakuvad K. A. Hindrey — „**Minu elukroonika**“ (III osa) ja „**Kongo sõit**“.

Siin mitte puudutades meil eriti ka tänavuil jõuludel nii ohtrat tõlkekirjandust, incl. „**Looduse**“ kroonise romaani sari, lepime selle silmahimuga, mida teeb eestigi algupärane ilukirjandus.

Vast jõuluvana peab meeles!

Üliõpilaskonna
VIII Edustus.

Üliõpilaskonna söögisaal.

Üliõpilassöögisaal peab valmistama kaasvõitlejatele toitvaid, maitsvaid ja odavahinnalisi sööke, üliõpilasköök peab muutuma koduseks akadeemiliseks söögitoaks üliõpilasperele — nende juhtmõtete ga asusime möödunud kevadsemestril üliõpilasköögi reorganiseerimisele. Senised kogemused osutasid ilmselt, et neid sihte võib taotleda üliõpilasköök, mitte eraökonomi ettevõtte, vaid üliõpilaskonna oma ettevõtte na.

Mingisuguseid erilisi raskusi ei sünnitanud endise ökonomi valdamine, inventari ülevõtmine ja vana üliõpilasköögi likvideerimine. Kuid juba raskemaks ja vastutusrikkamaks ülesandeks osutus uue ilmelise üliõpilassöögisaali rajamine ja selle tegevuse alustamine. Vähe võisid siin eeskuju pakkuda välismaa üliõpilasköögid, kuna nad töötavad hoopis erinevals, laiaulatuslikumais tingimuses. Esialgu tuli paljugi rajada optimismile, et asi hakkab liikuma reorganiseerimiskomisjoni poolt püstitatud suunas ja ettenähtud majanduslikkude kalkulatsioonide pii r i d e s . Eeltööde tegemist julgustas see asjaolu, et

mele poolt vastuvõetud üliõpilasköögi reorganiseerimiskava hääks kiideti suvel Dresdenis peetaval Teisel Üliõpilasomaabi Öpinädalal.

Üliõpilasköögile uue ilme andmiseks tuli kõigepealt ametisse palgata uus personaal, tublid töötajad, kes mitte ainult pole osavad omal alal, vaid kes tahavad ka üliõpilaspere huvides töötada ja seisavad oma ülesande juures südamega. Söögisaali juhatajaks palgati stud. med. Emilie Öispuu, kes võttis koopteeritud liikmena juba varem osa üliõpilasköögi reorganiseerimiskomisjoni tööst. Samuti eelistati teiste teenijate palgamisel asjast huvitatud kaasvõitlejaid ja muid sümpaatlikke töötajade.

Edasi tuli suuremaid takistusi võita majanduslikul alal, sest üliõpilassöögisaal pidi tegevust alustama ilma aluskapitalita, ainult Esinduse poolt määratud 500 kr. suuruse avansiga. Kuid ostusid oli palju teha: talveks tulid sisse osta marjad, kurgid j. m.; vananenud ja kulunud sööginõude ja inventari kogu oli tarvis täiendada, laudlinnad tulid muretseta jne. Neist

raskusist saadi siiski üle ja Majandustoimkond avas 1. septembril 1929. Üliõpilassöögisaali Üliõpilaskonna omaettevõtte na lootusega, et uus üliõpilassöögisaal, kust on kõrvaldatud senised puudused, saab kõikide kaasvõitlejate ja vilistlaste nõuetele vastavaks ja koduseks söögisaaliks.

Juba üliõpilassöögisaali avamispäev osutas, et üliõpilasköök võib täita oma ülesandeid. Kaasvõitlejad olid rahul, paljud isegi vaimustatud uue üliõpilassöögisaal toitudest ja sisseseadest. Iseloomustati üliõpilaskööki kui soliidsemat söögisaali terves Tartus.

Ülevaade semestri tegevusest.

Vaadeldes praeguse üliõpilassöögisaali äsja lõppeva semestri tegevust peab konstateerima, et üliõpilasköök on teotenenud küllalt hoogsalt ja edukalt. Seda tõendab kujukalt üliõpilassöögisaali tarvitate rohke arv kogu semestri kestel. Kolme ja poole kuu jooksul (1. sept. — 15. detsembrini) on käinud kogusummana umbkaudu

45,000 sööjat

lõuna-, õhtu- ja hommikusöökidel.

Lähema ülevaate annavad üliõpilassöögisaaali tarvitajaskonna kohta oktoobri- ja novembrikuul alljärgnevad täpsad arvud.

	Oktoobris:	Novembris:
	sööjaid:	
Kokku . . .	13.909	14.363
Päevas:		
lõunasöögil	359—470	372—470
õhtus. . .	16—46	14—59
hommikus.	1—10	0—10
kõiki . . .	386—517	399—532

Esitatud andmed osutavad, et sööjate arv on kaunis konstantne, milline nähe on üliõpilassöögisaaali pideva tegevuse seisukohalt väga tähtis.

Söögikaart

on üliõpilasköögis olnud järjest vahelduv ja mitmekesine nii söökidelt kui ka hinnalt, et rahuldada võimalikult kõiki kaasvõitlejaid. Alati on leidunud lõuna söögikaardil: 2 suppi á 5 ja 10 s., puljon à 15 s., 4 lihatoitu ja 1 taimetoit á 20—45 s., magussöök, piim, kefiir, morss, sai, kohv jne.

Üliõpilassöögisaaal on õnneks

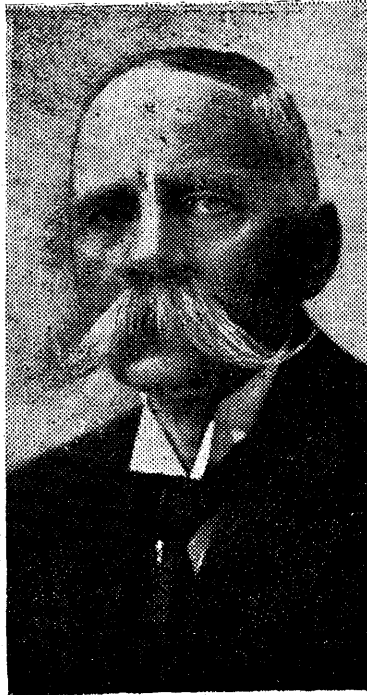
majanduslikult

suutnud ennast tasuda. Tegevuse alul näitasid esimesed päevad puudujääki. Kuid sööjate arvu suurenemisega tasakaalustusid varsti söögisaali tulud ja kulud. Üldiselt võib mainida kuuaruannete järele, et üliõpilassöögisaaal on töötanud väikese ülejäägiga, milliste summadega on võidud tasuda sügisel inventari ja toidutagavarade sisseostul tehtud võlgasid.

Kui vaatame tasuvuse seisukohalt üksikuid eri toite, siis selgub, et odavam ja keskmise hinnaga toidud on söögisaal annud enamasti omahinnaga, kuna kasu on saadud peamiselt kalleimait söökidelt.

Portsjonid on püütud anda küllalt suured. Vahemärkusena olgu nimetatud, et nii mõnedki kaasvõitlejad on tunnud end sõnnuna juba viiesendilises supist. Toitude valmistamisel on ka erilist rõhku pandud nende toitvusele ja maitsvusele, kõrvale jättes seejuures täiesti igasugused aseed ja alaväärtuslikud produktid, et söögid oleksid tõesti kosutavad ja maitseküllased.

Kella 12 päeval kuni k. 9 õhtul on leidunud alati kaasvõitlejaid

Dr. phil. Oskar-Philipp Kallas,
dr. phil. honoris causa.

Dr. phil. Oskar Kallase teened Eesti elus on üldiselt tuntud. Dr. O. Kallas on isiklikult korjanud salve väärtuslikku folkloristlikku materjali ja nimelt m. s. neil maa-aladel, kus see praegu juba hilja oleks olnud (Lutsis ja Kraasnas); ta on üldse annud meie folkloristlikule korjandusele enam teaduslikuma suuna ja loonud sellele kindla kuju — ja tavalise organisatsiooni; edasi on tema õieti algatanud meie rahvaviiside korjamist. Mitte vähem tähtis ei ole tema tegevus Eesti Rahva Muuseumi asutamisel, eriti just eestikeelsete trükitööde koondamisel selle juure (praegune arhiivraamatukogu). Oma agara ja tagajärjrika korjanduskorraldustöö kõrval peab teda ka teadusmehena nimetama; tema väitekirj: „Die Wiederholungslieder der estnischen Volkspoesie“ on tüse uurimus rahvaluule alal, mis meile selle läbi eriti tähtis, et see spetsiaalselt käsitleb meie oma aineid.

üliõpilassöögisaaalis söömas. Kõige enam on aga sööjaid olnud kella 2 paiku, mil alati on kohad viimseni võetud, ja nii mõnigi kord on tundunud

ruumi puudust,

vaatamata et saalis leidub 113 kohta. Loomulikult tuli sel ajal ka rohkem oodata. Otstarbe-kohasuse mõttes on soovitatav, et kaasvõitlejad edaspidi enda huvides rohkem kasutaksid söögiaega k. 12— $\frac{1}{2}$ 2 ja k. 3—4. Siis ei tuleks kellelgi kunagi ülearu ooda-

ta ja ruumi jätkuks igal ajal kõigile.

Kuigi suurim osa üliõpilassöögisaaalis käijaist kaasvõitlejaist, nagu eelpool juba mainitud, on täiesti rahul olnud nüüdse üliõpilasköögiga, on siiski mõnede kaasvõitlejate poolt juhitud tähelepanu mõningatele puudustele, milliseid on üliõpilasköögi juhatus püüdnud kõrvaldada. Rõõmustav on aga see nähe, et kaebeid ja rahulolematusi on olnud sel semestril palju vähem kui eemistel semestritel. Üliõpilassöögisaaal on teadlik, et ta oma esimestel tegevuskuudel ei suutnud veel kõike pakkuda, mida temalt nõuti, kuid ta loodab, et tulevikus, mil köögi tegevus on juba liikumas normaalseis tingimuses võib ta täiesti kõrvaldada ettetulnud väärnähted ja rahuldada kõikide kaasvõitlejate õigustatud nõudmisi.

Lõpuks paar sõna üliõpilasköögi **personaalist,**

kes on tegevad ülal heledais saales ja all auruses köögis. Üliõpilassöögisaaalil on 23 palgalist naisjõudu, nende hulgas 6 kaasvõitlejat ja 7 keskkooliharidusega isikut. Tööd on neil palju, kuid andumusega ollakse asja juures. Mitmed teenijaskonnast, eriti üliõpilased, tulid ametisse, mitte et oma majanduslikku kitsikust avardada, vaid et kasulik olla ja omi võimeid pühendada kogu üliõpilaspere üldettevõttele.

Võrreldes praegust Üliõpilaskonna söögisaali endise eraökoonoomi ettevõttele töötava üliõpilasköögiga, peaks avameelselt mainima, et oleme teinud suure edusammu. Söögid on muutunud paremaiks, sööjate arv on suurenenud 150 võrra päevas. — Uus õhkkond on valitsemas söögisaalis, ning endine omakasu-püüdlük erettevõtte on arenenud ideeliseks üliõpilasmaabi asutiseks, kus

kaasvõitlejad ise

on juhid, töötajad ja tarvitajad.

Selle lühikese aja kestel pole muidugi suudetud taotleda kõike, kuid ometi on rajatud uus alus, mis on osutunud vastuvõetavaks ja õigustatuks, et teda tulevikus samas suunas edasi arendataks. See olgu meie kõikide kaasvõitlejate üllaks kohuseks!

Karl Mihkla.

Hetki Eesti Ülikooli kümnendalt aastapäevalt.

Üliõpilaskond tultun-
galdega Alma Materit
tervitamas.

Eesti Ülikooli juubelpidustused möödusid. Alma Mater pidustusist ja õnnilussist elustatud ja värskendatud süvenes jälle innukalt igapäevasesse töösse. Aga sellised suurpäevad ei unene kiiresti, vaid mälestused tiivustajaina elavad edasi. Allpool olgu meele tuletatud mõnesid tähtsamaid hetki.

Juba vaimustav ja meeoleurikas oli traditsiooniline rongikäik juubelpäeva eelõhtul. Tuule käes loitvad tõrvikud, Ülikooli tulestik, südamlilkud tervitused Üliõpilaskonna esimehe ja Üliõpilasproua poolt löid esimese piduliku innustuse.

Suurejoonelisemaks ja tähelepanudavamaks hetkeks oli aga pidulik aktus Ülikooli aulas. Sinna kogunes kaasvõitlejaid ja vilistlasi murruna, et pühitseda Eesti Ülikooli esimest saavutusriikast aastakümneid. Aktus algas rektori prof. J. Kõpu avakõnega, kes rõhutas: Mis oleks ülikooli

tänasel pidulikul silmapilgul muud ütelda, kui et ta tahab oma ülesannet edasi arendada ja oma tööd järjest viljakamaks muuta. Senine töö on uue töö edu pandiks.

Erilise andumusega jälgiti meie riigijuhtide ja välismaa ülikoolide esindajate tervitust. Kuid põnevuse koonduspunktiks oli audoktorite ja laureaate nimede teadaandmine.

Rektor J. Kõpp teatas, et Ülikooli nõukogu on valinud Eesti Ülikooli 10. aastapäeva puhul 9 audoktorit: dr. Oskar Kallas — Eesti saadik Londonis, kirjanik Ed. Wilde, kunstnik A. Laipman, end. Sangaste mõisa omanik krahv Fr. Berg, Poola senati marssal prof. J. Szymanski, Warssavi professor S. Thugutti, Helsingi ülikooli rektor prof. Tulenheimo, Turu ülikooli rektor prof. Koskeniemi ja Riia ülikooli rektor prof. Dentelis.

Auhinnatõid oli sel aastal rohkesti sisse antud. Neist paljud tunnustati häiks uurimustõiks ja hinnati esimese auhinna.

Piduliku ja koduse mulje sisendasid osavõitjaisse pidusõök Ülikooli võimla avaras saalis ja akadeemiline kontserball „Vanemuises“. Seal olid kõrged külalised, õppejõud ja kaasvõitlejad pidutsemas ühise akadeemilise perena.

Järgneval päeval, 2. detsembril, mil ülikooli õppetegevus seisis, tutvustati meie ülikooli väliskülalistele. Ülikooli õppeasutisi, laboratooriume jne.

Eesti Ülikooli juubelpidustused on küll juba minevikus, kuid Ülikooli esimese aastakümneid tööst ja saavutustest kõneleb elavalt praegu ja ka tulevikus kehakas album „Tartu Ülikool 1919–1929. a.“

Üliõpilastüüpe eesti kirjanduses. (järg.)

Grupeerides teist osa üliõpilaselu käsitlevates teostes leiduvaid tüüpe saame n. n.

«tuupur üliõpilastüübi».

Nad on puised, tihti peale kehaliste puudustega, millega kohati ka vaimlist nõrkust võib köita.

Nad põlevad sõhunnikutena imedes endasse küll palju teadmisi, kuid ei paiska neid kunagi jõulises leegis esile.

Enamikus teostes saabuvad sellised tüübid kehvikute ringist.

Just A. Kivikase teostes unistaja ja ebapraktilise Äрни kõrval löi-

kab esile kristallselgelt sarnasest kihist pärit oleva Jaan Käämeri kuju, kes kui vaene vene üliõpilane ei häbeneks liikuda, kandes ühes jalas saabast, teises kalossi. Liikudes oma koetud ülikonnas küll paremais ringkonnaki, võib ta juhtumel kui raha on ka kõige lihtsamas kõrtsis juua. Oma väljakutsuva julguse ja avameelsusega võidab ta poolehoiugi.

Saare talu popsi poeg Äрни on iseseisvalt rühkides, ülespidamist tundide andmisega teenides, edasi jõudnud. Eel lõpuksameid on ta närvekurnava ületõotamise tagajär-

jel peaaegu hullumeelsusesse kalduv ja saab siis koduste hoolitsemise läbi peagi oma tasakaalu tagasi.

Sellisenä võetult oleks see tüüp loomulik ja eluline.

Pole midagi parata, et praegune ilmakord on aegade jooksul naturaalsed väärtused mitteühtlaselt jaotanud.

Kuid autor ise pole siin erapooletu vaatleja.

Tema kogu sümpaatia kuulub „vaesele“ Äрниle. Äрни peab oma püsivuse tõttu jõudma kord jõukale järjele. Ta lõpetab ülikooli magistrina, võidab rikka pereütre armas-

tuse (ühes kaasavaraga) ja omab hoolitsevad vanemad ning venna.

Kõigi nende soodustuste peale vaatamata ei jää varju ta tõeline pale. Ta on väiklane kõige puhtamas mõttes; ainult seegi teadmine tekitab temast määratud rõõmu, et Saare Karla kohta liigub kuulujutt; ja olevat linnas äri ajades kogu varanduse kaotanud. Elades kui masin, õpib ja õpib ta vaid selleks, et saada diplomii ja siis jääda nõutult seisma küsides:

«Mis nüüd teha?»

Ja tabades oma püütava komeedi — ülikooli lõpu lausub lakooniliselt: „Kohad on kõik ju onupoegade käes“.

Kogu ta tagasihoidlikkus, arenematus seltskonnas, poisikeselik kohmetus, ebapraktiikkus ja väiklane viha jõukamate vastu on tunnistused vaimlisest pankrotist, mis teadmiste suurest hulgast hoolimata väga selge kaju omandab. Ja ometigi — kõige viha peale vaatamata — hõõgub temas soov saada kord sääraseks kui on Saare Karla.

Rohkem juba eluliselt esineb meile O. Lutsu Ants Lintneri oleskelu siin ilmas. Ants Lintneri juures on udemeid, mis tüüriavad

kompromissi

loomise suunas nende kahe eri tüübi vahel, kuna ta omab kohmakuse peale vaatamata sõprade ringkonda, kus ei puudu ka jõnkad mees- ja naiskorporandid. Tal on seda väikekodanlist julgust soodsalt juhtumil maha prassida needki vähesed sendid, mida omab; kiruda praegust haritlaste üliproduktiooni ja üleolevalt suhtuda professoritesse.

Kuid temagi eel vilgub pidevalt lootus, et aga kuidagi ruttu ja õnnelikult lõpetada, et võiks siis alata ootamist, millal „avaneb aken Euroopasse.“ Ants Lintner on järelandlik ja vagusa iseloomuga. Ülikooli lõpetades näib ta elurõõmsa, kohvikus armastava „fiilia“, millisesse vormi nii O. Lutsu kui ka teised kõiki naisüliõpilasi püüavad suruda. Iseloomus- tavaliselt Ants Lintneri kohta lausub joodik-ajakirjanik Saulep: „aga nüüd lähen ja avaldan armastust sellele blond-neitsile ja võtan ta naiseks, sest see toojan ei vääri sellast ilu“ (lhk. 69.).

Ka Ants Lintnerile naeratas õnn, kuid see oli vaid pankroti eelkäija. Ta haaras esimese etteleva naise järelekaalumatult ning „siis osutus see õnn õnnetuseks.“ Naine oli vaid selleks tema, et ta oli töökas, telgitaguseid mitte kunagi silmitssev maapoiss.

Puudutades tuupur üliõpilastüüpe tõusvas joones saabume lõpuks A. Kurlentsi „Loterii meetodi“ andeka vepsa keeleuurija Kohri juurde. Tema osutub vaesemast kihist pärit olevate üliõpilaste teoreetikuks.

Ta on täieline materjalist, otse vastand avameelsele, et enamik tuupureist on ergutatud vaimlistest huvide- st. Ta on inimene, kes pole rahül

millegagi ega kellegagi. „Ent ta ei ole kibe ega pessimistlik. Ta suhtub vaid blaseerunud ilmega kõigesse.“

Laulab kesk puudust ülikooli linna idiotismist, eksameid teeb vaid diplomaani pärast, nagu ta „kuldsest reeglisti“ järgneb: minimaalse õppimisega võimalikult palju eksameid.

Unes ja ilmsi sonib ta ainult rahast. „Jultustan nagu kunagi intelli- genti, ideaalidest ja eneseohverdusest, aga kisendan oma sisimas raha, raha!“

Kogu see õhkkond, milles ta liigub, ihkab kõrgemale — teeavajaks olgu raha. Kuid pideva tööga saavutatakse edusamme pikkamisi, seepärast pöörab Kohrgi tuupimisele selja. „Ta on nii õelda oma aja laps, kes tahab elust mõnu tunda.“

Esmakordselt puudutatakse siin stipendiumi küsimust. Suur enamik neist on ainult „ikkeandjad“, kes teevad eksameid selleks, et lubatud raha summat käite saada.

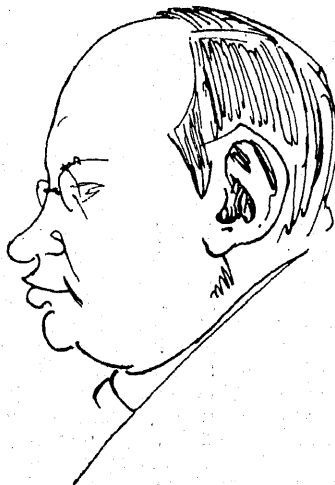
Tõeline töömeeleolu puudub. Elatakse samuti kui rikkamad vennad — ainult miniatüüris, „sest rikkuse pahedest loeb vaene, teeb põlastava näo, ent mõtleb: hää oleks omalgi kord sedasi!“

Kuigi Kohri haljale oksale jõudmine telesuggestiooni kaudu hõlma tõmmatud miljoni abil on enam kui kahlane, „sest võiduloosi võitmisest on justament sama palju šanse kui saada tabatud äikese löögist“, siiski ta on elulisem Ärnist ja Ants Lintnerist.

Hüüates üle eelnimetatud gruppide- st, kes kuuluvad kas teoinimeste hulka või neil on vähemalt tahe midagi korda saata, jõuame üliõpilase kui puht-teadlase juurde. Nende, n. n. esteetifitsejate

juures ei oma mingit väärtust varanduslik seisukord. Nad elavad oma sise- ilmas, pannes välisilma mitte miskiks.

Keda kõigepealt vaja uuesti avatava üliõpilaskohviku ilmestamiseks

1. Jaani ja Malle poeg August Alle

Selgejoonelisem nende hulgas on Reet Morni „Andekas paras- siidis“ esineva degenerandi tun- nustega naisüliõpilase Ellu Roomeldi elukäik.

Autor iseloomustab teda: „Ta ei omanud selle uudismaise tüübi hari- likku raamatute taga istumise püsi- vust. Teda ei huvitanud õppimisele järgnevad enam soodsamad majan- duslikud olud.“

Teda huvitab teadus kogu oma ulatuses. Ta tahab tabada tuuma. Tahab pühendada elu teadusele mitte tuupides, vaid siit seal noppides. Kogu ta tutvusring üliõpilaskonnas on samast liiki, alates kas või kirg- liku anfiikelu uurija Anno Varraniga, kes tiisikusest sõõduna hellitab loo- tust Kreekasse sõiduks, kuni variseb.

Nende töö meetod pole produk- tiivne, teadmised on küll laialdased, aga eksamiteks ikkagi vähesed. Sel- list liiki inimesed on kõik haiglase hingeeluga ja erakud nagu Ellugi, kes juurdleb päevad läbi elumõtte kallal ning uurib Bangi töid, sest ka see oli degenerant. Ta oli ligipääsmatu, ego- ist kõige täiemas mõttes, kuna ta ai- nult elab omale, uurib ja õpib vaid selleks, et ise teada, teistele ta nagu ei raatsiks midagi pakkuda. Ja kui erak hingelt ta ei organiseeru, sest et tuleb „läbi käia mõnegi ehk vastu- meelse inimesega“ ning „simuleerida tihti oma huve selle sinasõbralise hulga suhtes.“

Mööduandev pole selles küsimu- ses mitte majanduslik olukord vaid sisemine tunne!

Ellu on elujõuetu vesivõsu ja kui kaob tugi ema surma läbi jääb talle järele vaid vabasurma minek.

Teise peaaegu samase elu olemas olu üle mõtiskleja leiame tiisikuse haiges Hugovilles (J. Pert. Sirp õi- tes). Hugoville on usu fanaatik, õrn — lüüriline iseloom, kes ei suuda kannatada teiste valusid, kuna ta ei näe mingit võimalust, mis mõjuks olu- korrale parandavalt, „sest palju on vaimu kõikjal ja liig vähe soojust...“

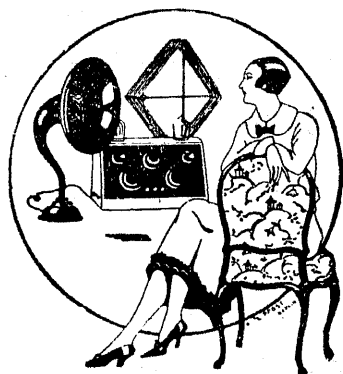
Ta kirjutab enne surma sõpradele: „Armastage elu ja armastage selle ilu- aega. Teie noorus on teie õitsemine. Kuid ärge laulge kurbe laule, ärge laulge minevikule ja surnutele.“

Sellised liig andekad ja liig õilsate inimlike omadustega varustatud olendid on kui vördjad, mis sündides surevad, mida elu ise varem või hil- jem purustab.

Kokkuvõttes võime öelda üliõpi- las tüüp meie kirjanduses esineb võrd- lemisi laialdasena. Puudub vaid elu- rõõmsa, jõulise üliõpilase võrdkaju. Olemasolevad on kõik kuidagi haiglased või virisejad ja vöõbatud „Isa“ Jannseni moodi valgeks või mustaks, kuid peaasi nad on elust vöõetud.

On inimesed kui miljöõ produktid kõige oma vööruste ja nõrkustega. Nendele sarnanevaid võime kohata ülikooli auditoriumes ja kõrtsides.

Edgar Saks.

Kõik vil! vil! ja ksv! ksv!

ostavad

jõulukingitused

ainult

K/M

E. PRÜÜS

KAUBAHOOVIS 20/21 / TELEF. 12-92

Selleks pakub meie rikkalik ladu

RAADIO OSAKONNAST

R. Võsu

Veinid, napsid, liköörid

Maiustus- ja koloniaal-kaubad.

Rikkalikuim valik.

oo

Õlle müük ja tellimiste vastuvõtmine.

Hinnad soodsad.

SUURTURG 20, Tartu Panga majas.

Kõnetr. 7-25.

EESTI KIRJANDUSE SELTSI VIIMASED UUDISED

Èmile Verhaeren: Valik luuletisi.

Tõlkinud Johannes Semper. Autori pil-
diga. 196 lk. Hind 3 kr. 50 s, ilukõit 4 kr.

Gottfried Keller: Püha neitsi ja kurat.

Kolm legendi (Püha neitsi ja kurat.
Püha neitsi rüütlina. Paha-püha Vitalis).
Tõlkinud A Fiskar. 76 lk. Hind 40 s,
ilukõites 90 s.

Hans Kruus: Eesti ajaloo lugemik III.

Valitud lugemispalad Eesti ajaloo alalt
XVIII ja XIX sajandil. 308 lk. Hind 4 kr.,
kalingurkõites 5 kr. 50 s.

Aleksander Kurvits (Hariduse- ja sot-
siaalministeeriumi peasekretär):

Raamatukogu ja vabahariduse töö.

Lisa — seadused, määrused ja korral-
dused raamatukogude alalt. 144 lk.
Hind 2 kr. 50 s., kalingurkõites 4 kr.

Uudisteosed III. (November 1928 kuni sep-
tember 1929.) Saadetakse soovijale
hinnata.

KAUBA PANK A.-S. Tartus

Suurturg nr. 12, omas majas.

Asutatud 1905. aastal.

Telefonid nr. 9 ja 209.

Kinnitusosak. nr. 183.

*

Põhikapital

Kr. 200.000.—

Eri- ja tagavarakapitalid „ 139.257 83

Toimetab kõiki pangaooperatsioone.

KINNITUS A.-S. EESTI LLOYDI PEAGENTUUR.

Juhatus.

Vastastikuste Kindlustusseltside

edasikindlustuse- ja nõuande
keskkoht ning revisjoniliit:

Eesti Ühistegeline Kindlustus-Keskselts

Tallinn, S. Karja 19. Kõnetr. 30-78.

**MOE, PUDU
JA
DESU'ARI**

VENNAD LEPP

V. TOMASOV.

— **TARTUS** —

Kaubahoovis 2

Telef. 4-81

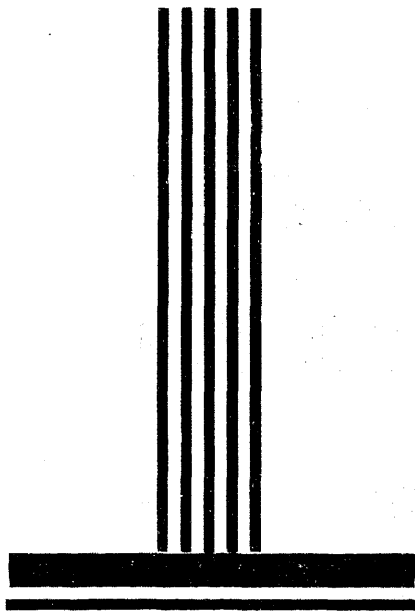
Promenadi 2

Telef. 13-54

Soovitavad sündsaid

JÕULUKINKE

Rikkalik valik, odavad hinnad * Veluur- ja karusviltkaabud

Suurim ja täiuslikum ladu igasuguseid

kemikaale ja laboratooriumite tarvis
klaas- ja kummikaupu

A/S. prov. JULIUS LILL

Tartu, Narva tän. 6, telefon 1-66

OSAKONNAD:

Tartu, Rüüfli 10, tel. 5-49. Tallinn, V.-Viru 15, tel. 12-88

*

Parimatest vabrikutest

fotokaamerad, suurendus-aparaadid, plaadid,
pakkfilmid, rullfilmid, paberid, post-
kaardid, statiivid, justophot,
autoknips, paljundus-
raamid jne.

Üliõpilasile maksusoodustused.

K.-Ü. „LOODUSE“ JÕULUUUDISED

Eduard Wilde

Tabamata ime

Näidend

Hind broš. 2 kr. 60 s., ilukõites 3 kr. 60 s.

*

K. A. Hindrey

Minu elukroonika III

Hind broš. 5 krooni, ilukõites 5 kr. 80 s.

K. A. Hindrey

Kongo-sõit

Hind broš. 3 kr. 80 s., ilukõites 4 kr. 80 s.

*

Reed Morn

Kastreerit elu

Hind broš. 4 kr. 40 s., ilukõites 5 kr. 40 s.

Krahv Fr. Berg,
dr. agronomiae honoris causa.

Kodumaa põlulthead, ja tegel põllupidajate keskel on silmap. koha omanud krahv F. Berg oma teedrajavate töödega põllumaj. mitmekesistel aladel. Krahv B. tähtsamaks teeneks on meie kodumaa põllupidajate sorditarendustöö, mis-sugused rukki juures püsivalt 54 aastakestel teostatud ja millega tulemuseks on „Sangaste rukis“.

„Peale selle on krahv Berg arendanud „Sangaste nisu“. Ka on krahv Berg rohkesti sordivõrdluskatseid teinud, paremate sortide leidmiseks.

Eriti väärib mainimist „Sangaste ukis“, mis oma talvekindluse ja saagi-

rikkuse poolest Eestis laialt levinenud ja üldist tunnustamist leidnud, tõstes meie talude viljasaake ja seega kaasa aidates meie kodumaa üldisele majanduslikule arenemisele.

Krahv Berg on ka teedrajavalt väsimatult töötanud meie põllumajanduse muudel aladel, andes head eeskju põllupidajatele maaparanduse, kalakasvatuse ja viljasorteerimise asjus. Kõikidel nendel aladel on tema suutnud anda palju head ja algupäralist, mis on leidnud rohket arvul järeleaimamist meie põllupidajate poolt.

Ei saa vaikides mööda minna krahv Berg'i teenetest metsakasvatuse alal, kus erilise tähtsuse omavad tema paju-sortide kasvatus ja edurikkad katsed võõramaa puude akklimatiseerimise alal. Sangaste on pajukasvatuse alal heaks eeskjuks olnud ja sealt on pärit meie kodumaa kultiveeritavad paremad paju sordid.

Kõige selle juures on krahv Berg väga energiliselt osa võtnud ja võtab ka praegu veel osa, oma kõrgele vanadusele vaatamata, põllumajanduse edendamise tööst, alati vastutulelikult ja heatahtlikult demonstreerides rohkearvulistele ekskursioonidele oma katseid, sagedasti esinedes põllumajand. näitustel rohkearvuliste väljapanekutega ja jagades igale tulijale põllupidajale oma teadmisi ja laiaulatuselisi praktilisi kogemusi.

Vaatamata oma kõrgele vanadusele on krahv Berg ka praegu veel huvitatud mitmesugustest teaduslike küsimuste uurimisest, millede lahendamiseks tema katseid korraldab (rukki isetolmlemise küsimus).

millegagi põhjendatud etteheiteid, iseloomustusi ja väljendusi kõige vängemas stiilis.

Meile kõigile jääb arusaamatuks, missuguse loogikaga A. P. suudaks põhjendada ja kaitsta oma seisukohti Eesti olusid vähegi tundva soomlase ees.

Soome üliõpilasi, kellele hoopis tundmatu Eesti Üliõpilaskond, võiks vast mõjustada see kirjutus, mis omale ülesandeks seadnud tagasi kohutada soomlasi sõprus-sidemete arendamisest Eesti organiseeritud Üliõpilaskonna ühe poolega. Kuid arvan, et viimaste arv Soomes, eriti viimasel ajal, aktiivseks muutunud Üliõpilaskondade vahelise läbikäimise tagajärjel, kas hoopis väike või koguni olematu — seega kirjutus sellel alal oma ülesannet sugugi ei täida. Kuid kindlasti avaldab Soomes meie Üliõpilaskonna kohta halba muljet sarnane taktitus isiku poolt, keda Eesti Üliõpilaskond valinud hõimustipendiumi kasutajaks.

Või arvab August Palm sellisest sõimust kasu tulevat vennasrahvaste Üliõpilaskondade lähenemisele ja üldse hõimuliikumisele? Vastupidine peaks küll igale arusaajale üliõpilasele selge olema.

Kuna järgmiseks semestriks Soome stipendiumide määramisel Eesti Üliõpilaskonnal ka võimalus kaasa rääkida, ühtlasi peaks olema õigus esmalda mittedividaid kandidaate, siis julgen juhtida tähelepanu asjaolule, et Soomes meie stipendiaate võetakse poolametlike esindajatena. Seepärast peame hoolitsema, et saadetak sinna kaasvõitlejaid, kes suudavad olla meie väarikad esindajad.

Meie peame julgema lubada neid kontrollimata rääkida meie eest ja meist.

Käesoleval juhul on selle vastu raskesti eksitud, tulevikus ei tohi see enam korduda. Ma olen kindel, et suurem osa Eesti üliõpilastest — kõik erapooletult mõtlejad kaasvõitlejad, selle nõude piirides minuga ühinevad ja et lugupeetud Üliõpilaskonna juhatuse kõik selleks teeb, et sarnased juhud ei kordu.

Harald Raudsepp.

Ühe Eesti Üliõpilaskonda tutvustava «erapooletu» kirjutise puhul.

Kuna hõimuliikumine Üliõpilaskonnas just käesoleval semestril on teinud suuri edusamme, tõmmates kaasa mitte enam üksikuid, vaid terveid organisatsioone ja organisatsioonide peresid, siis on arusaadav see suur huvi, mida tunnevad vennasrahvaste Üliõpilaskonnad teineteise vastu. Viimased Hõimupäevad Tartus aitasid selleks tugevasti kaasa; suur hulk vennasrahva üliõpilasi kasutasid õige ohtrasti võimalust tutvuda meie organisatsioonidega ja luua nendega lähemaid sidemeid. Reaalsemate tulemustena tuleb ära märkida sõlmitud sõpruslepinguid üksikute organisatsioonide vahel (Hämelased ja korp! Sakala, Turu Üliõpilaskond ja korp! Ugala).

Eelolev semester töötab neile veel lisa tuua, peamiselt korporatsioonide perest.

Et korporatsioonid ka selles asjas on üles näidanud suurt aktiivsust — ei näe meeldivat kõigile.

Nii ilmus viimases Soome Üliõpilaskonna häälekanajas „Ylioppilaslehti's" August Palmi kirjutis: „Eestin Ylioppilaiden järjestäytymysmuodot“, milles juba täiesti üle on mindud korrektsuse piiridest. August Palm, — kuuluvusega Ü. S. „Veljestosse“, õpib praegu stipendiaadina Soomes — on selles kirjutises enesele seadnud tänuväärt ülesande, tutvustada nii palju kui see võimalik meie üliõpilaskonnas organisatsioonid ja nende sisemist korraldust. Selle ülesande täitmisel on aga A. P. selle asemel, et erapooletult olukorda selgitada ja ülevaadet anda, toime saanud isevärki materdamisega ühe osa üliõpilaskonna aadressil, kelle sihiks säjab rida mitte-

Üliõpilaskonna juhatus ja toimkondade juhatajad.

Seisavad: N. Belousov, O. Leesment, A. Marmor, J. Libe, B. Neumann, O. Tubarik.
Istuvad: K. Muhhel, E. Kull, H. Paalman, R. Palgi, E. Siil.

Wõljentonks.

Usuteaduse professorist ja tütarlastest, eriti aga seltskonnadaamidest ja abielunaistest.

Olen kuulnud täiesti usaldusväärsetest allikatest, et kellegil tuntud usumehele, kellel südames meie noorjoo kõlbline langus, oletvat katvatus uue aasta algul maha saada referaadiga teemil: „Meie noorjugu Baabeli mülgastega“, mille motona, võdi öigem, mille tõendatava faktina figureerits väljatoote wanaft testamendist: (umbkaudu, sest ma ei tunne piiblit sõna sõnalt).

„Baabeli linn oli muutunud hoorade müllaks. Isegi noorjugu oli langenud kõige jõledamate kõlvatuste sülelusse, nii et kümneaastaste neikite hulgas ei leidunud ühtegi puutumatu.“

Ja Jumal karistas Baabeli linna ja lasi ta päale sadada wäätolli ja tõrwa.“

Te inestate, armas lugeja, muidugi, mis peats meil ja meie tütarlastel tegemist olema Baabeliga ja tema mülgastega. Kuid kas võite te siis tõendada, et meie noorjugu jääb ei olnud? On teil fakte? Võdi olete kuulnud feda ütletvat mõnda tooharsti, kelle nimi on wajanud igawesti unustuse hõlma, wõdi kellel pole ühise nime olnudki?

Teil ei ole ühtegi tõendust. Teil ei jää muud üle, kui olla ühel nõul selle usumehega, kellele on jumal end ilmutanud unes kellegi läbinägeliku tooharsti näol ja loonud tõenduse meie noorjoo ofatvõitust Baabeli kõlvatuste müllas.

Uga te küsite näüd muidugi, mis on Jumal muutunud siis meie langenute suhtes niivõrt ofatvõtmatus, et usalbab meie noorjoo karistuse inimeste fätte, nende fätte päälegi, fellebel muud tõhusamat karistuswahendit pole päale teadusliku referaadi? Wõdi on lõppenud taewast otja wäätwel ja tõrwa? Eht on tõdetud jääb tarvitusele uued pehmemad nuhtlusfäädufe paragrahwid, mis waastafid enam inimlikkudele nõuetele?

Kuid meie aeg on selle usumiseks liig reaalne. Eiig edenenu on falfetwahendid farnafe süttu asja wastu nagu on feda tõrwa. Meie ajal lihtfalt forjatakse tõrwa künnidesse ja asutatakse aktfiaselts looduswaraude faputamiseks, mis tulewad fõrgemalt. Ning noorjugu wõdi langeda edasi ja lihtõr wõdi kuitwada endifelt toohitidrukute kfeitidel, õiste „hummelungide“ järelõusel, nagu kirjutab Oskar Loorits „Päewalehes“.

Kuid me oleme peatumast piisat tõrwale faldunud.

Kui usufime praegusel materialismi ajajärgul, et on wõimata läbinägeliftus, siis oleme efinud.

On inimesi, kes wõitwad tõendada (?), et kõige suuremad fuguhaiguste lewitajad meie wäikeses wabariigis on abielunaised ja seltskonnadaamid.

Seltskonnadaamid, ja, usun, sest mõiste, seltskond on wäga relatiivne ja ärarippuw asjaolust, feda tahetakse selle all mõista. Kui aga seltskonna all mõeldakse meie rahwa intelligentsmat klassi, siis tahafin ma heameelega teada,

kuidas on wõimalik ära määrata selle seltskonnadaamide, eriti aga abielunaiste, waheforda fuguhaigustega ja tema lewimifega?

See isif peab findlasti warustatud olema kas eriliste psüühiliste wõimetega, wõdi jälle kõige daamidtega... nii, noh, faate aru ju?

Ja selle inimese ees wõtan igal ajal mütti maha, sest selline õhutorimeelsus, mis ei keeldu ifegi oma enefe lihaliftu olemit õhtwerdamaft ligemifearmastufe altaril, et aga oma ligimesi hoiatada falfatwalast hädaõhust, — see wädris tõfist austust.

Ja ütleme ära, see inditõlidum peab warustatud olema kas wõdi üliinimlikkude wõimetega, millede jagamine on ainult Jumala fates.

Uga weel tahafin teada, mis on süüdistule teraw ots sihitud ainult naisfoo pihta. Mita heidetakse „härade fugu“ nii hoolimatult tõrwale?

Ja siin tuleme wiift selle igitwana tõe juurde wälja, mis kõige aegade usufanaatiftud asetab eitawasse waheforda naiste suhtes. Ja see wõdi tõesti wiha teha, kui ja asud waimu fõitwõimufesje ja ometi pead alluma lihale, mis on tugewam, kui feda on waim teatawal arenemisstaashil. Kuid fa naifel on ilmas oma oja täita. Tema kõlblist langemist fantaasiaga põhjendada tarwitab liig palju usku ja nimelt terget usku. Ja me tahame alati iffa midagi taalutwamat, fahjufe.

Romulus.

Ajakirjanduse informatsioon Üliõpilaskonna asjadest.

Reportaashi mõtte ja laadi suhte võivad olla mitmesugused arusaamised teadete väljavaliku, nende serveerimise, üksikmomentide rõhutamise jne. seisukohast. Meil esinevad isegi kahteviisi arusaamised selle kohta, kui erapooletu peab olema ajakirjanduslikult üksikteadete edasiandmises või nende mahasalgamises.

Kuid üks asi on ajakirjanduslikul kutse-etikal ometi jäänud nõudeks, millest ei tohi ta taganeda. See on avaldavate teadete tõde, fakte õiglane edasiandmine vähemalt sel määdul, et otseselt sihilikult ei valetataks.

Seda minimaalset kõlbluse mõistet pole aga ajakirjanduse Üliõpilaskonna asjade suhtes, eriti viimasel ajal, täitnud minimaalselgi määral.

Me ei taha siin käsitlema hakata üksikuid sihilikke surnuksvaikimisi üksikutes üliõpilaskonna ettevõtetes, või jälle teiste ebaloaliste nähete tähtsustamist mingisuguse omapärase südametunnistuse kõverpeegli kaudu, vaid märgime ainult ühte momenti — see on Edustuse koosolekute kirjeldised meie ajalehtede veergudel. Kuigi kunagi pole selles suhtes märkida olnud erilist objektiivsust, siis imelikul kombel alates VIII Edustuse tööga, esineb täieliku järjekindlusega ajakirjanduses asjade valgustamisi, mis kui ei ole võltsimised, siis puudub nende jaoks kõigis maailmakeeltes oskussõna.

Nende üksikasjalik õiendamine ja ümberlukkamine siin korraka viiks liiga kaugele. Edustuse koosolekute protokollid ja „Üliõpilaslehes“ esinevad kirjeldised on kõigile asjast huvitatuile nii kui nii kättesaadavad.

Üksainus kord on näit. „Postimees“ sellist teadet õiendanud „Üliõpilaslehe“ majandusliku seisukorra kohta vassingu sissesobitamise puhul Edustuse koosoleku kirjeldusse. (Vrdl. Post. nr. 310 ja 311 s. a.) Imelikul kombel oli aga ka „Vaba Maa“ samasuguse teate lendu lasknud Edustuse koosoleku kirjeldusesse, olgugi et mõlemate lehtede eneste majanduslikkude seisukordadega ühen-

duses olevad mõisted pole mitte täiesti samad.

Samane lugu esines ka näit. Soome saadiku hr-a Vuorimaa Tartulinna külastamise puhul, kus sihilikult valetatud — nagu oleks osa üliõpilaskonda kõrvale tõrjutud ministri vastuvõtust jne. ka Tallinna lehtedes olid nii ühtemoodi sihilikult väärid, et ei saa muidu, kui tuleb oletada, et kõigil neil teadatel näib olevat üks ja sama allikas, mis millegi pärast neist huvitatud.

Et reporterid siin igakord just omapead oleksid sihilikult vassinud, on raske oletada, kuna need sagedasti ei jõuagi kaasa viibida Edustuse mõttetu jonnakusega pikaks venitatud koosolekute lõpuni, vaid teateid hangivad sagedasti kõrvalisemate teede kaudu.

Selles mõttes võiks viia osa vassinguid küll lihtsalt mitme isiku vahendamise kaudu tekkinud arusaamatuste arvele, kuid meil on andmeid, et need järjekindlad arusaamatused pole mitte igakord üteluspsühholoogilised eksitused.

Kui veel asjatundmatuse tõttu oleks osa ajakirjanikkudele vabandav niisugused asjad, nagu näit. „Postimehe“ suvine kirjutis — CIE kongressist Budapestis — kus ränku etteheiteid tehti Üliõpilaskonna Juhatuse ja Välistoimkonna aadres-

sil, et see ei olevat selleks koraks välismaale ekskursiooni korraldust ette võtnud, kuna ometi üliõpilaskonnas palju tööd ära tehti, et vastavaks ekskursiooniks osavõtjaid saada; siis on selliste ommoodi eetilistest printsippiidest arusaamine nüüd arenenud nii kaugele, et isegi Üliõpilaskonna Edustuse liikmed satuvad selle moraalil sugestiooni alla.

Nii on pidanud mõned Juhatuse liikmed võimalikuks vastu seista Üliõpilaskonna Esimehe ettepanekule — õiendada „Postimehe“ (nr. 325, 29. nov. s. a.) eksiteadet Edustuse koosolekut kirjeldises, kus täiesti valesti edasi antud Juhatuse selgitusteade ühe Soome konsul Oskar Rütli kirja põhjal läkitatud informatsiooni kohta üliõpilaskonnaorganisatsioonidele.

Kui ajakirjanduses pea üldiselt oleme märkinud mainitud isevärki suhtumist (vähegi rahuldav koosolekute kirjeldistes, kelle suhtes sellised eksimised järjekindlalt pole konstateeritavad, on sel sügisel vast ainult „Päevaleht“), siis peaks ometi meie Üliõpilaskonna liikmed püsima teatud elementaarmõistetest arusaamises vähemalt akadeemilisuse piirides. Kõnelemata aumõistete üldinimlikkusest!

Juhan Libe.

Sõpruslepingud vennasrahva üliõpilaskonnade organisatsioonidega,

millega algust tegi läinud aastal Eesfi Üliõpilaste Selts enese ja Pohjois-Pohjalaste ning Etelä-Pohjalaste vahel, on tänavuste Hõimupäevade järeldusel muutunud päris tihedaks. Nii kirjutati korp! Sakala 20-da aasta juubeli puhul Hämeläis-Osakunna ja korp! Sakala vahel pidulikult aktusel alla vastastikuse sõprusliidu leping.

Korp! Ugala ja Turu Üliõpilaskonna vahel sõlmitud vastav leping 12. det. s. a. ja tuleb pidulikule alikirjutamisele tuleval kevadel Turus. Varem juba on läbirääkimised käimas olnud Savolaste ja Korp! Frat. Estica vahel. Samuti on kõne all liidulepingud Korp! Filiae Patriae'l ja Hämelaste kui ka Savolastega.

Üliõpilaste üleilmlise laulupeo kavatsused

Hiljuti viibis Rootsis ameeriklane Marshall Bartholomev, kes juhatab Yale'i ülikooli muusika klubi hiljutist külaskäiku Euroopasse. Bartholomev on Rootsis suurt tähelepanu võitnud, sest ta kavatseb luua ülikoolide lauluseltside rahvusvahelist ühingut, mille sihiks tuua kokku kõiki ilma üliõpilasi ühisteks laulupidudeks.

Ameeriklane seletab, et tema kavatsuse teostamisega kindlustatakse rahvusvahelist rahu ja üksteisest arusaamist, sest see võimaldaks terve maakera akadeemilisele noorsoole sõprust sobitada, vahetada muusikat ja laule. Organisatsioon loetakse laiali ja püüaks üldiselt tõsta üliõpilaste laulu tasapinda.

Bartholomev loodab, et esimene rahvusvaheline laulupidu korraldatakse 1932. aastal.

SELL'i Keskbüroo istung Tartus 8. 12. 29.

SELL'i Keskbüroo istungit oodati tänava suure huviga. Oli tormi oodata nimelt Eesti ja Läti Üliõpilaskondade vahel.

Eelmises numbris kõnestatud konflikt Läti Üliõpilaskonnaga, kus teravad lahkuminekid ei olnud ainult põhimõttelist laadi, — keda lugeda üliõpilaseks, keda mitte — vaid kus ka mindi Läti Üliõpilaskonna ametlikkude esindajate poolt nii kaugel, et tarvitati täiesti lubamatuid ütelsusi, täpsamalt — sõimu, Eesti üliõpilaskonna esitajate vastu Kaunase spordiolümpiaadil, mille kõige tõttu Eesti Üliõpilaskond oli sunnitud loobuma spordivõistlustest, see konflikt oli ikka veel lahendamata. Ja täie õigusega Eesti Üliõpilaskonnas on tõusnud liikvele mõte üldse lõpetada lätlastega läbikäimine nii kauaks, kuni nad pole selgitanud olukorra ja annud satisfaktsiooni.

Oli oodata — kuna selliste asjade lahendamine otseselt ei kuulu SELL'i kompetentsi, kirgede lahtipuhkenud tähtsama päevakorra punkti juures — Eesti Üliõpilaskonna ülestõstetud statuutide interpreteerimise puhul.

Peale selle võis arusaamatusi tekitada Keskbüroo asjaajamise suhtes esile tõusnud omaaegsed rahulolematused.

Kuid oodatud torm jäi tulemata. Ja terve istung kestis vaevalt 1½ tundi üksmeelses asjalikus töös.

Väga vähe vaidlusi tekitas Eesti Üliõpilaskonna poolt esitatud seisukoht, mille juba tema esitajad Kaunases kindlalt väljendanud, et SELL'i üliõpilaskondadesse kuuluvad ja saavad SELL'i spordivõistlustest osa võtta ainult tõelised üliõpilased — see seisukoht aktsepteeriti kõigilt poolt.

Märgiti ka esiletulnud vähest aktiivsust nii Keskbüroo kui ka just üliõpilaskondade koostöös ning kanti lootused paremale tulevikule.

Päevakord kinnitati järgmisel kujul:

1. Avamine. 2. Uue Keskbüroo asjaajaja ametisse kinnit.
3. Keskbüroo tegevusaruanne.
4. Koostöö CIE-s.
5. SELL-i spordistatuudi § 7 täpne interpretatsioon.
6. Istungil ülestõstetud küsimusi.
7. Diversa.

Avab Keskbüroo president E. Rempe (Läti) tervitades kokkutulnud nelja maa Üliõpilaskonna esindajaid ning avaldades lootust, et meie koostöö aktiivsemaks muutuks ja valitseks täielik üksmeel Üliõpilaskondade vahel.

Eesti Üliõpilaskonna poolt **Keskbüroo asjaajajaks** valitud prl Anna Luht kinnitatakse ametisse.

Järgneb Keskbüroo tegevusaruanne. Peaülesandena on teostatud vastastikuse informatsiooni andmise korraldamist, kuid suurema, juba ammu teostatud informatsiooni teose väljaandmine on ikkagi seisma jäänd, kuna Üliõpilaskonnad pole veel mitte kõiki materjali sisse saanud. Suvel kavatsatudühine ekskursioon jäi mitmesugustel põhjustel ära. Ära märkida tuleb Kaunase olümpiaadiga ühenduses üleskerkind küsimuste selgitamine. Aruandja avaldab kahetsust, et aasta jooksul asjaajaja mitmekordne vahetus takistanud büroo suurimat tegevust.

Aruanne kinnitatakse ilma vastuvaidlusteta. 15. veebruar. 1930 määratakse informatsioon-brošüüri jaoks materjalide sissesaatmise viimaseks tähtpäevaks.

Koostöö CIE-s. Käesolev punkt oli sissevõetud Keskbüroo presidendil E. Rempe soovil, kuid küsimuse vähesel ettevalmistusel ning ilma konkreetsete seisukohtade esitamiseta, tekitab ainult mõningaid mõttevahetusi üksikutes päevaküsimustes. Olakse aga arvamisel, et ei tohi segada SELL-i tegevust CIE-ga, kuna sääl Üliõpilaskonnad esinevad iseseisvate üksustena ning CIE tegevusala hoopis erinev SELLi tööalast.

Eesti Üliõpilaskonna poolt esitatakse ning võetakse ühel häälel vastu järgmine ettepanek:

SELL-i üliõpilaskondadesse kuuluvad kõik vastavate maade imatrikuleeritud üliõpilased, keda üliõpilaskond esindab ka CIE-s, kusjuures üliõpilase mõiste ära määramine oleneb selle riigi valitsusvõimude selleskohasest seletusest.

Sellele seisukohale vastavalt tuleb ka tõlgendada SELL-i spordistatuudi § 7 sisalduvat reeglit SELL spordivõistlustest osavõtjate kohta.

Talisordi kui ka kergejõustiku esivõistlusi otsustatakse pidada iga 2 aasta tagant. Lähem suviolümpiaad peetakse Eestis 1930 a. sügisel.

Eesti Üliõpilaskonna ettepanekul otsustatakse tulevikus SELL-i konverentsid esitavate osavõttu võimaldada kõigile asjastuulutatud üliõpilastele — pealtkuulajatena, plenaar- kui ka komisjonide istungite lahtiseks kuulutades.

Lähem konverents peetakse Helsingis mais 1930.

Illustratsioon üliõpilaslauadele.

Kohvi puhul:
„Kui kord juba mürgel, siis mürgel lõpuni.“

VIII Edustuse koosolekud.

Koosolek 30. okt. (järg).

Kuna Ülikool on otsustanud avada 10-da aastapäeva puhul vabadus sõjas langenute mälestuseks mälestusmärgi aualas, siis teeb ka Üliõpilaskonna juhatus ettepaneku, et ka üliõpilasmajja saaks asetatud sarnane (ilma nimedeta) mälestusmärk, ja asuda langenute kohta ajaloolise materjali kogumisele. Otsustatakse põhimõtteliselt soovitatavaks pidada sellise mälestusmärgi teostamine ja volitakse selleks juhatust.

Ksv! Evert tõstab üles Üliõpilaspärlamendi nimetuse küsimuse — kas Esindus, või Edustus, kuna Ülikooli seaduses esineb teisiti kui Üliõpilaskonna põhikirjas ja tarvitusel.

Ksv! Libe toonitab, et see probleem on vana. Juba neli viis aastat tagasi kaaluti kas Esitus,

Esindus või Edustus.

Otsustatakse asi anda Üldtoimkonda seisukoha võtmiseks.

Üliõpilaskonna 10 aasta ajalugu.

Ksv! Evert juhhib tähelepanu asjaolule, et Ülikooli 10. aastapäeva juubeli albumis ilmub Üliõpilaskonna kohta ajalooline kirjutis, ja leiab tarviliku olevat, et Edustus vastava materjaliga tutvaks.

Ksv! Libe. — See artikkel ilmub minu isiklikul vastutusel, sest Ülikooli Valitsus soovib seda saada, ja kuna see artikkel ilmub minu poolt, ja kuna vastutan ma ise, siis ei leia tarviliku olevat selle Edustusele esitamiseks.

Ksv! Evert — küsin seda informatsiooni korras, kuna see artikkel puudutab kogu Üliõpilaskonda.

Ksv! Kull arvab, et see kirjutis peab olema ikka ametlik Edustuse aruanne. Edaspidises vaidluses lähevad arvamised lahku, kelle poolt see aruanne peab esitatud saama.

Ksv! Libe toonitab, et selle kirjutisega on palju vaeva olnud, kuna andmed puudulikud ja Edustuse arhiiv mitte korras. Selletõttu on palju vigu ja puudusi tulnud fõosse sisse.

Oleks soovitatav olnud kui oleks, ksv! ksv! kaasa aidanud. — Ei ole kirjutisest tehtud mingisugust saladust: ta on kõik aeg olnud kõigile kätte saadav. Igaüks, kes soovib, võib lugeda seda välisloimkonnas. Pole Edustuse asi aru pärida minult minu isiklikust fõöst.

Ksv! Evert — siin ei ole mõeldud arupärimist, vaid seda, kas on võimalik käsikirja näha

Ksv! Evert tõstab üles küsimuse „Üliõpilaslehe“ toimkonna juhataja vastu, kes ei ole toimetuse koosolekut kokku kutsund, olgugi et toimkonna liikmed selleks on soovij avaldanud.

Ksv! Libe. — Mul on isiklikult selleks vähe aega olnud. Arvan koosoleku ligemal ajal kokku kutsuda. Ametlikku sooviavaldust ei ole kokkukutsumiseks olnud ja arvasin, et kui toimkonna liikmetega sellest juttu oli, et see sündis ainult küsimuse korras, millal saab kokku kutsuda. Ei ole ka erilist tähtsat küsimust olnud, et koosolekut kokkukutsuda. Ei ole mõtet ilma asjata aega raisata.

Ksv! Roos ja Evert rõhutavad, et siiski oleks vaja toimetusel asuda mitmete ülesannete täitmisele, nii kodukorra välja fõötamisele jne.

Ksv! Paalman esitab Soome saadik hr. minister Vuorimaa kirja, mis sisaldab tänu avaldust ja tervist Üliõpilaskonnale.

Ksv! Treufeldt teeb ettepaneku Soome saadik Vuorimaa vastu võtuga seoses olevat küsimused võtta järgmise koosoleku päeva korda eri punktiina, kuna osa üliõpilaskonnast on ajakirjanduse veergudele avaldanud iselaadi kirju, mida tuleks selgitamisele võtta.

Koosolek lõpeb kell 3 öösel.

Edustuse koosolek 12 nov. 29. kell 21.

Koos 25 kaasvõitlejat.

Juhatab ksv! Paalman, protokollivad ksv! ksv! Palgi ja Olesk.

Juhatuse poolt on ette nähtud päevakorras: 1) protokoll, 2) Soome-Eesti Üliõpilaspäevade resolutsioonide täitmisekava, 3) Vabadussõjas langenud kaasvõitlejate mälestusmärgi küsimus, 4) Üliõpilaskonna külalisi kutsumine Ülikooli aastapäeva pidustistele, 5) sõjaline õppus Ülikoolis, Soomesaadikuga ühenduses olevaid küsimusi, valimised, läbirääkimised Neile päevakorra punktidele, mis juhatus poolt osalt ette määratud, osalt koosoleku täienduseks esitatud, tehakse koosolekut veel rida täiendisi ja täiendissooviavaldisi.

Ksv! Evert soovib näha päevakorra punktides Üliõpilaskonna aruannet 10-da aastapäeva albumis, selleks et seda kirjutist läbi vaadata, ja „Üliõpilaslehega“ ühenduses olevaid küsimusi. Eriti teravaks läheb viimase punkti päevakordavõtmise küsimus.

Illustratsioone üliõpilaslauludele.

Kefiiri puhul: „Laul vaikind, ja õtsa on lõppenud... viin“ (1)

Ksv! Libe toonitab, et tal pole võimalust olnud siiani toimetust kokku kutsuda ja kui ta on seda ligemal ajal lubanud kokku kutsuda, siis jääb ta ka oma üteluse juure.

Ksv! Treufeldt — pean Edustuse liikmete tähelepanu juhtima sellele, et see on korduvalt nii olnud varemalt ajal, et „Üliõpilaslehe“ toimetust kokku ei kutsuta. (Ksv! Leesment — Libe toimetab samuti nagu omal ajal Roos). Vaidluste keskel tehakse etteheiteid, et „Üliõpilaslehe“ number on hiljaks jäänud ja, et toimikonna liikmed töö ligi ei pääse.

1.

Protokoll võetakse vastu.

2.

Soome-Eesti Üliõpilaspäevade resolutsioonide täitmise kava juures tehakse rida konkreetsemaid ettepanekuid ja laiemaid selgitusi, millede kõikide esitamine siin kaugele viiks.

3.

Juhatuse poolt tehakse ettepanek avada Edustussaalits mälestusmärk langenud kaasvõitlejatele Üliõpilaskonna 10 aastapäevaks märtsikuus, mälestusmärgi valmistamine anda kujur Starkoppi käite, arvestades honorari 200 kr. kavandi eest, ja umbes sama palju valmistamiskuludeks, summa hankimiseks arvestada esimese detsembri peo sissepääsu hinnakaartide tõstmisega. Ettepanekut pooldatakse.

4.

Ülikooli 10 aastapäeva pidustistele otsustatakse kutsuda Turu ja Helsingi Üliõpilaskonna esindajad, kuna Riiasi esindajate kutsumine problemaatiline, sest sportlastega olnud konflikt ei ole lahendatud.

5.

Sõjalise õppuse korraldamise kaalumine üliõpilastele sünnib haruldast üksmeelselt. Leitakse, et senised kavad ei ole kuidagi rahuldavad, kuna nad takistavad üleliia õppetööd ja mõnest küljest otse võimatud. Lõpuks otsustatakse see jätta toimikonna hooleks, mis juba Juhatuse poolt moodustatud.

6.

Välisloimkonna liikmeks valitakse lahkunud ksv! Uhe asemele ksv! Säinas. Ksv! Leesment — juba moodõnund koosolekul toonitasin, et välisloimkonnas ei ole püsivaid töötajaid. Alatasa on tarvidus uusi valida.

Hõimuaastaraamatu

toimikonda valitakse ksv! Ränk ja ksv! Siil.

Kuna „Üliõpilaslehe“ tegevtoimetaja on palunud ennast kohuste täitmisest vabastada, otsustatakse koht vakantseks kuulutada ja kandideermise tähtajaks määrata 25 november. Suurt tüli teeb

SELL'i Keskbüroo asjaajaja valimine

Kandidaatideks on ksv! Peet ja Aspel. Ksv! Evert — teatab, et Seltside rühm pooldab Aspel'i, kuigi mõlemad on neile lähedal seisvatest ringidest. Aspel on vanem üliõpilane ja ta tegevus üldiselt tuntud.

Ksv! Siil — Üliõpilaskonna töös meie Aspelit ei tunne, kuid Peeti tunneme. Aspel pole SELL'i Keskbüroo tööga kursis sel määral kui Peet, kes olnud välisloimkonna liikmeks.

Hääletamisel saab ksv! Aspel poolt 10, vastu 11. häält, Peet poolt 10, vastu 10. Asja selgituseks tehakse vaheaeg, mis kestab kell 1,15 kuni 2.25.

Kuulutatakse välja uued valimised tähtpäevaga 3 detsember. Kuna ksv! Leesmenti volitusi asjaajaja kohuse täitjana pikendatakse.

7.

Ksv! Kull peatub pikemalt Üliõpilaskonna 10 aastase tegevusaruande

juures, ja seletab, et temal olevate andmete järele on aruande kokku saadaks ikkagi üliõpilaskond, mitte ajaloolane ksv! Libe. Heidab ette ksv! Libedale, et see on opereerind ebaõigete andmetega. Üksikasjalisemal aruande arvustamisel leiab, et sääl mitmed puudused on. Olulisemana esitab arvamise, et eriti ajaloolise ülevaate osa olevat subjektiivne ja väär. Leiab ka, et välisloimkonna poolt üldse käsitletud, nii puuduvad konverentside resolutsioonid Sell'i kohta. Teeb ettepaneku valida komisjon, kes järgmise päeva looksul aruande läbi vaataks ning parandusi ja täiendusi ette võtaks.

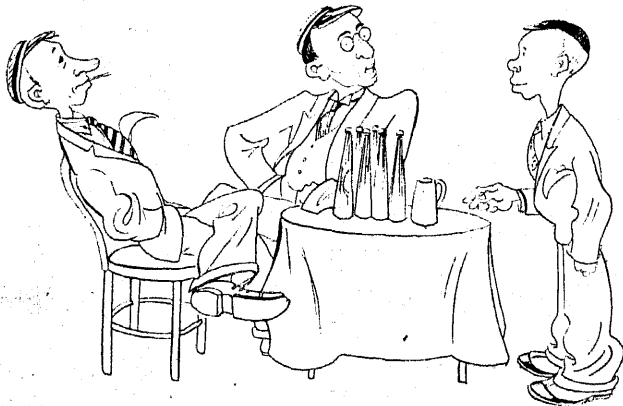
Umbes sama kõneleb ka ksv! Marmor, kes teatab, et dotsent Treiberg on temale ütelnud, et aruanne ilmub ikkagi Üliõpilaskonna poolt ja sellega on ksv! Libe ebaõigete andmeid annud. Ksv! Leesment selgitab ligemalt aruande kirju-

tamise ettevõtmist. — Rektor teatas minule, et ülikooli 10 aastase juubeli puhul ilmuvast albumis peab ilmuma ka aruanne Üliõpilaskonna tegevuse kohta, ja küsis, kes võiks seda kirjutada. Vastasin, et ajaloolane Juhann Libe. Härra rektor palus ksv! Libedal minna järgmisel päeval peetavale koosolekule. Minu poole pole hiljem enam ükski ses asjus pööranud ja asjast sisuliselt üldse mitte kõneldud. Stigisel hiljem küll, hra Lambert palus ainult mind ksv! Libedat kiirustada, et ta tööga rutem valmis saaks ja selles mõttes on hiljem räägitud ka ksv! Paalmani ja Palgiga, et asi kiiremini sünniks. Sisuliselt ksv! Kulli arvustis töö kohta ei pea paika. Välisloimkonna kohta kirjutasin ma ise lühikese kokkuvõtte ja selle kohta peab sääl ülevaade antud olema. Aga ega see ei ole aruandja süü, kui meil välistöös nii vähe on ära tehtud. Konverentside protokollid näitavad ainult seda, et korratud igal koosolekul samu sõnu. Ksv! Marmor on rääkinud küll dotsent Treibergiga, aga dotsent Treiberg pole Üliõpilaskonna juhatuses poolt sõna kõneldud.

Ksv! Treufeldt. — Selle asemel, et parandusi tuua aruandesse, arutatakse siin ühe isiku asju. Selle asemel, et abiks olla ksv! Libedale, viidetakse aega. Sellises etteheitmise korras me kaugele ei saa. Kui oli SELL'i informatsiooni materjali koostamine, kas siis Edustus teadis mida kirjutada. Pakuti tööd ühele ja teisele, aga seda pole keegi ära teinud. Nüüd on Üliõpilaskonna enda poolt patustatud. Sellisel kombel ei julge edespäidi keegi enam midagi teha. Sest selle asemel, et tänada töötajaid, kukutakse talle teravusi ütlemata.

Püüame nüüd asja teha otstarbekohasemaks. Komisjon seda ei suuda vist mitte, aga tuldagu homme hommikul kokku, tehtagu tööd ja esita tagu parandused. Kas see ilmub Libeda nime all või mitte, pole tähtis

Rebase traagika 1.

„Rebane, kas kuulsid, mis me kõnelesime?“

„Ej.“

„Võta sisse, rebane peab kõik kuulma ja nägema...“

Ksv! Libe — Ma ei mõtle asjaga ringi käia, vaid ütelda seda, mis on õige. Mulle on ette heidetud, et ma olen ebatõtt kõnelnud väljendus- tega, nagu oleks kõnesolev kirjutis minu isiklik artikkel. Kordan kategooriliselt ja täie õigusega, et olen seda tänini pidand omaks isiklikuks asjaks. Magister Kruus aga täna mulle vastu tulles ütles, et see kirjutis on ikkagi Juhatuse aruanne, aga mitte minu isiklik ülevaade. Ometi varem oli küsimus selles, et kas ma muidugi kirjutat selle oma nime all isiklikult. Ma vastasin sel korral — ja. Ja fema tõstis üles sel korral isegi honorari küsimuse arvamist avaldades, et seda on võimalik läbi viia, kuna ei saa nõuda, et üks isik tasuta tööd teeks. See honorar ei pidanud tulema mitte Üliõpilaskonna Juhatuse vaid ülikooli poolt. Täna tuletasin talle seda jutu ajamist meelde, kuid tema kordas, et see on ikkagi Juhatuse ametlik aruanne ja honorari küsimus on käesoleval juhusel ainult erandiline nähe. Minule näib, et selles küsimuses teatud lahkeli olemas on. Kevadel pöörati minu poole ja paluti esitada aruande kava. Selle mina esitasin komisjonile ja minult ei küsitud, kas selle esitamine sünnib Juhatuse või kellegi teise nimel. Selle kavaga läksid veel arvamised lahku, sest algul arvati eriti prorektor Koppel poolt, et sinna aruandesse võiks mahutada ka ülevaafilku kirjutise organisatsioonidest üldse, mitte ainult Edustuse tööst. Viimaks aga lepitati siiski kokku, et kirjutat ainult Edustusest. Arvestades kõigi nende momentidega ja kõrvaljoontega peaks igapähe selge olema, et mul oli õigus lõpuni pidada seda aruannet oma isiklikuks tööks ja olen teda ka selles stiilis koostanud ja olen talle juure annud oma isikliku maigu. Edustuse aruannet aruande kujus poleks ma üldse nii kergesti oma päale võtnud, sest üliõpilaskonna arhiivid on niivõrt korrast ära, et tööd disponeerimisel tuleb talitada puhtisikliku ära-

nagemise järele. Mina ebatõtt pole rääkinud, vaid selle asemel on kusa- gil kõrgemal pool teised tuuled puhuma hakanud.

Edasi vaidleb ksv! Libe ksv! Kullile vastu, kes soovi avaldanud, et Edustuse põhikorraldusel vahet tehakse ülikooli seaduse ja üliõpilaskonna põhikirja vahel. Sellel vahetegemisel ei ole olulist tähtsust peale teoreetilise analüüsi. Kui palju üks ajalooline kirjutis võib ja tohib olla subjektiivne üldse, seda teadusliku meetodi küsimust ma ei mõtlegi ksv! Kulliga arutada. Kui seda veel võiks stiilis ette heita, siis küll ainult niipalju on see õigustatud, et olen seda kirjutanud isiklikuna. Välistoimkonna käsitelu on esitatud kindlasti kõige paremini, sest see on ainuke, mille kohta sain korralikuma ülevaate ksv! Leesmendi poolt.

Nähtavasti pole ksv! Kull seda osa lihtsalt mitte lugenud. Aga sellegi pärast on ta olemas. Olen mitmel korral otse palunud Juhatuse ja Edustuse liikmeid mulle mõnes asjas abiks olla selle kirjutise koostamisel, aga seda pole enamasti mitte tehtud. Kui nüüd aruanne jääb esitamata, siis 100% süüüst lükkan mina enese päält ära — Kas on süüdi see, kes tööd tegi ja kirjutas, või need, kes nüüd aega viidavad ja öösise koosoleku venitamisega väsitavad töötajaid, nii et ta seda homme lõpetada ei saa. Kui teile mu tööd ei meeldi ja ise tahate teha, siis tehke jumala rahuga. Sel korral mina panen paberid kokku ja lähen ära.

Ksv! Kull: ksv! Libe tarvitas sõnu, et kõrgemal pool on hakanud teised tuuled puhuma. Ma pean seda haavavaks Ülikooli Valitsuse kohta ja palun ksv! Libedat korrale kutsuda.

Ksv! Libe: Mina pole tahtnud Ülikooli Valitsust haavata ja pole neid sõnu tarvitanud selles sihis.

Ksv! Marmor: Aga kes on siis need

«kõrgemad sfäärid», mis te tarvitasite?

Ksv: Libe: „Sfäärid“ olete teie, „kõrgemad“ on teised.

Juhataja: Kuna siiski teistest lausetest võib välja lugeda ksv! Libeda sõnadest mitte soovivat tooni, siis teen ksv! Libedale korrale hüüde.

Ksv! Marmor puudutab aruannet sisulisest küljest, toonitades muuseas, et ksv! Libe on üliõpilaskonna töös, liiga üle hinnanud representeerimise motiivi kui tagasihüüaja tähtsust. Leiab üldiselt, et see kirjutis ei kõlba üliõpilaskonna aruandeks.

Veel võtavad sõna ksv! Evert, Kull, Treufeld, Leesment, Roos.

Ksv! Leesment juhib tähelepanu asjaolule, et omal ajal kirjutati üliõpilasseltside poolt 25 aastal ülevaade ilma, et seda oleks esitatud välistoimkonnale või Edustusele.

Viimaks valitakse viieliikmeline komisjon, kes peab selle aruande läbi vaatama. Komisjoni valitakse ksv! ksv! Leesment, Evert, Kull, Tubarik, Paigi.

Vaieldakse komisjoni koopteerimiste õiguste üle.

Ksv! Libe lõpuks toonitab, et ta jätab kõigis komisjoni töis omale veeto õiguse. See leiab vastuvaidlemist, kus juures ksv! Leesment toonitab, kui komisjonis pole üksmeelt siis otsustagu asja Üliõpilaskonna Juhatus.

8.

Soome saadiku küllaskäiguga ühenduses olevaid küsimusi.

Ksv! Treufeldt — Seda küsimust sundis mind üles tõstma Üliõpilasseltside — kelle liikmeid ka Edustuses — poolt ajalehtedes avaldatud kiri, kus kõnesse võetud Soome saadiku Tartu külastamispuhkne vastuvõttust osavõtt üliõpilaste poolt.

Üliõpilaskonna Juhatus otsustas ettepaneku — vastu võtta Üliõpilaskonna poolt Soome saadikut Härra Minister Voorimaa'd — jaatavalt. Kutsed saadeti laiali. Hiljem seltsid selletasid aga avalikult, et nad ei poolda Soome saadiku vastuvõttu Üliõpilaskonna poolt. Juhtumine aeti suuremaks, kui ta tegelikult oli. Minnakse väljapoole deklareerima asja, milles seespool kokkulepet ei saada. See ei kõlba.

Korporatsioonide Rühm leidis, et pole sünnis tarvitada sama mõõdu- puud ja asja taktitult kanda ajakirjanduse veergudele. Kuid asja siin arutamine on ometi tähtis. Osa Üliõpilaskonna Edustuse liikmeid on unustanud oma kohustused püüdes Üliõpilaskonna avalikkudest korraldustest. Veel enam — on otse tarvilikuks peetud oma liikmetele keelata osa võtta sellest vastuvõttust ja ettekannetest. Kuna sama osa Edustuse liikmeid kuuluvad ka neisse orgidesse, siis langeb osa vastutust ka nende peale. Siin peame otsustama kas Edustuse liikmed on õieti toimunud või mitte ja kuivõrt on Üliõpilaskond väljas olnud oma hea nimi eest.

Rebase traagika 2.

„Rebane, kas kuulsid, mida rääkisime?“

„Ei kõlba mitte teiste juttu pealt kuulata, võia sisse!...“

Ksv! Muhel — See selgitus on põhjendatud. Seltside Rühm ei olnud selles küsimuses teadlik, kuna nendega ei räägitud läbi. Süüdistus langeb Juhatusesele, kes ei olnud kontaktsis Edustuse liikmete meeoleuga.

Ksv! Paalman — Juhatus on talitanud seadusepäraselt. Siin süüdistada ei saa.

Ksv! Treufeldt — Tõstsin küsimuse üles mitte mõne rühma või organisatsiooni seisukohast, vaid isiklikult Edustuse liikmena selgituse korras. Küsimus on Edustuse liikmete kohusetäitmisest, Juhatus otsuse järele käimisest. Kas Juhatus on toimunud otstarbekohaselt või mitte, seda küsimust võtte pärast käsitleda. Enne tuleb oma kohust täita.

Ksv! Evert — See on põhimõtteline küsimus, kuivõrt on kohustuslik Edustuse liikmetele iga Juhatusesamm. Isiklikult leian, et ma pole kohustatud osa võtma iga kutse peale. Asja sisulist külge ma ei puuduta.

Ksv! Treufeldt — Puudumine sel korral oli demonstratiivne Seltside Rühma poolt, kuna hoiti eemale ka neid, kes tahtsid osa võtta.

Ksv! Leesment — Juhatus satub halba olukorda, kui vastuvõtjad ise pole mitte vastu võtmas, isegi keelatakse osavõtt. Siin on jällegi näha opositsiooni-tahet, kui algatus tuleb teiselt poolt, kui see seltsidele meeldib. Asja seletus ei vasta sealt poolt tõele.

Ksv! Libe — Olen algusest peale olnud informeeritud kogu asjast. Soome saadik tuli külasse kogu Tartu linnale. Asjast on valesti aru saadud, kui arvatakse, et Üliõpilaskond pidi olema peamine vastuvõtja. See valearusaamine on tingitud sellest, et härra Saadiku ettekanne peeti Ülikooli aulas, mis oli aga puhtal määral ruumide saamise küsimus, kuna Tartus kohasematkohta mujal ei leidunud. Kuid selle olukorraga kooskõlas taheti kaasa tõmmata ka kogu Üliõpilaskonda. Kõikide vastuvõtjate poolt läks algatus ise välja. Soome kohalik konsul ei olnud vastuvõtjaks, vaid ainult vastuvõtu soovide korraldajaks ja ühtlustajaks. Härra Konsul pöördus minu poole küsimusega, kas Üliõpilaskonnal on tahtmist ja võimalust ka omalt poolt Härra Ministrit vastu võtta. Ei saanud enne vastust anda, kui tegin asja teatavaks ühe tunni jooksul Üliõp. Juhatusesele. Esimehe asetäitjaks oli sel korral ksv! Kull, kes seltsidesse kuulub, nii et see osa Üliõpilaskonda sai Juhatuses piirides kõige varem minu poolt edasi antud teate.

Teatud kõhklemise järele oli ka ksv! Kull nõus hra Saadiku vastuvõttu pooldama, kuigi ta algul asjasse, kui mitte kuigisell määral tähtsasse näis suhtuvat. Läbi rääkides veel teiste juh. liikmetega tegin vastava — jaatava — seisukoha teata-

vaks härra Konsulile Hiljem aga ksv! Kull teatas Juhatuses koosolekul, et tema ei saavat pooldada vastuvõtu korraldamist Üliõpilaskonna poolt, kuna osa Üliõpilaskonda olevat asjast varemini teada saanud. See ei ole õige isegi väljaspool Juhatuses ringkondadega suhtes, kuna kutset saadeti laiali kõigile korraga, ja Üliõpilaskonna Juhatusesele ei saa ometi ette heita, et osa Üliõpilaskonna liikmeid on osutanud erilist kiirust ja aktiivsust asjast kinnihaaramisel. Minule näib, et oma avaliku kirjaga seltsid ainult on tahtnud vabandada oma loidust ja selleks otsinud patuoinast mujalt ning hakanud loopima põhjendamata süüdistusi teiste aadressil. Võimalik ja tõenäolik, et üksikute Edustuse tegelaste poolt on väljapoole mõnedele antud vale informatsiooni.

Olen selles asjas saanud isikliku kirja härra Konsulile, kus valgustasin asjade tegelikku käiku. Loen selle ette... loeb kirjast paar lauset. (Vahelehüüded: — see isiklik kiri meid ei huvita... See hoidke omale.) Kui teid ei huvita, loobun selle esitamist. Märgin aga lühidalt veel kord, et süüdistan kõige pealt ksv! Kull'i selles, et tema poolt sihilikustatud informatsiooni tõttu on osa Üliõpilaskonda viidud eksiarvamistele ja eksitustele, millel on väga rumalad tagajärjed

Ksv! Kull — Algusest peale ma ei pooldanud Üliõpilaskonna kohviõhtu. Andsin esialgu isikliku nõusoleku, et siis teistega läbi rääkida. Polnud teada kõik asjaolud. Hiljem teatasin, et tekkinud olukorras, kus Üliõpilaskonna traditsioon on rikutud, ei leia võimaliku pooldada Üliõpilaskonna kohviõhtu.

Ksv! Marmor — Ebatahtlikud asjaolud sundisid Üliõpilaskonda eemale jääma. Üliõp. Juhatuses poolt laialisaadetud kutsed jagavad esimest korda Üliõpilaskonna klassidesse — välismärk, kutsekaart ja üliõpilaskaart (ksv! Libe — mingisugust klassidese jagamist sellest kirjast ei saa välja lugeda). Terve vastuvõtt oli korraldatud sihilikult. Oleme kõige pealt seotud oma valijaskonnaga ja toimime temaga solidaarselt.

Edaspidised vaidlused keerlevad Juhatuses poolt organisatsioonidele väljasaadetud kirja ümber, kus oli teatud, et hra Saadik Vuorimaa kõnele Ülikooli aulas pääsevad üliõpilased välismärkides ehk kutse või üliõpilaskaardi ettenäitamisel. Selles nähakse mingisugust üliõpilaste klassidesse liigitamist.

Ksv! Evert nimetab seda kirja saatmist otse ebakorrektselt ja taktituks talitusviisiks.

Ksv! Paalman — Üliõpilaskonna Juhatus on ainult temale sisse tulnud teadet ja kirja edasi annud. Mingisugust „klassidesse“ liigitamist pole mõeldud.

Tõstab üles Juhatuses usalduse küsimuse.

Juhatuses asub ksv! Treufeldt. Ksv! Leesment — ksv! Everti poolt toodud väited on põhjendamata ja ebakorrektsed, sõna järjestus kirjast ei tohiks olla tüli põhjuseks.

Ksv! Vahrberg — Välismärgid on ettenähtud aulasse sissepääsu kontrolli lihtsustamiseks, kutsekaardid, mis organisatsioonidele välja saadetud, on kõigepealt edasiandmiseks.

Edasi vaidlused keerlevad selle ümber, kas Juhatuses poolt väljasaadetud kirjast võib välja lugeda mingit üliõpilaste liigitust. Kuna teiselt poolt osutatakse asjaolule, et see küsimus juba selletõttu ära langeb, et Juhatuses kiri oli sõnastuslik referaat konsul Rütli vastavast kirjalikust teatest. Siis tahetakse Juhatuses seletust, kuidas Juhatus vaatab selle kirja peale, kas seal on liigitust ja kui on, kas ta seda pooldab.

Lõpuks avaldatakse Juhatuses usaldust (7 häält poolt, vastu 6, erapooletuid 1 ja Juhatuses liikmed).

Ksv! Leesment esitab Korporatsioonide Rühma deklaratsiooni:

Eesti Korporatsioonide Rühm leiab, et seltside rühmade esindajate demonstratiivne puudumine Üliõpilaskonna Edustuse poolt Soome saadiku Härra Vuorimaa auks korraldatud vastuvõttu näitab vähest lugupidamist Üliõpilaskonna ühise ettevõtte, ühtlasi meie vennasrahva ametliku esindaja vastu ja erapooletult arnsaamist Edustuse liikmete õigustest ja kohustest ja avaldab kahjustust asetleidnud väärnähutuse puhul.

Ksv! Evert — „Üliõpilaslehe“ toimkonda pole ikka veel kokku kutsutud. Pole muud teed, kui et Edustus määrab tähtpäeva. Teen vastava ettepaneku.

Ksv! Libe — Toimkonna koosolek on kokku kutsutud 14. nov. kell 14,30.

Koosolek lõpeb kell 6 hommikul.

Keda kõigepealt vaja uuesti avatava üliõpilaskohviku ilmestamiseks.

2. Tuntud maletaja Werneris.

Seletus.

Kuna ajakirjanduses on ilmunud väärteteid Eesti Ülikooli 10. aasta juubeli albumis leiduva Üliõpilaskonda käsitava kirjutise kohta seoses minu isikuga, siis pean arusaamatuste selgitamiseks teatama järgmist:

Võtsin läinud suvel enese peale kohustise kirjutada mainitud ülevaadet ja esitasin sisulise kava, mis vastu võeti Ülikooli Valitsuse vastava toimkonna poolt. Mitmete raskuste tõttu (Üliõpilaskonna arhiivi olukord, dokumentide kaotsiolek, tarvilikkude küsimuste kohta suulisi teateid andavivate isikute suvine äraolek Tartust jne.) viis selle ülevaate valmimine sügiseni — Edustuse kokkuastumiseni. Edustus määras komisjoni, kes pidi selle kirjutise läbi vaatama enne selle esitamist Ülikooli Valitsusele. Komisjoni liikmete poolt avaldati üksikasjade käsitleste kohta rida soove, milledest osa sai arvesse võetud, osa suhtes aga jäin eitavale seisukohale. Peale selle palusin mõnede muudatussoovide kohta kirjalikke ettepanekuid. Mõnede komisjonide liikmete poolt anti hiljem sisse kirjalikud muudatused, millistena sooviti näha ülevaate üksikosi, kuid need kirjalikud ei käinud nende osade kohta, millele muutmist oli komisjon esialgu soovinud, ja millede kohta seda palusin, vaid osade kohta, milles ei ol-

dud märgitud ei eksitusi ega erilisi seadusi.

Peale selle samad komisjoni liikmed ei tutvunud mitte enne tehtud parandustega, vaid otseselt deklareerisid, et kirjutis neile vastuvõtmata ja motiveerisid seda sellega, et ma ei olevat lubatud muudatusi mitte teinud. Üks komisjoni liige konstateeris seda isegi ühe osa kohta, mis polnudki kohal, kuna see oli täiesti välja jäetud endises kujus ja antud uues redaktsioonis masinal ümberkirjutamiseks. Üks teine komisjoni liige üldse ei tutvunudki uue redaktsiooniga enne oma seisukoha avaldamist. Kuna järeldasin sellest komisjoni mitteobjektiivsust, ja komisjon hääletamisel, kus mul arvati hääleõigust mitteolevat, leidis 3:2 vastu kirjutise mittevastuvõetava, siis andsin kirjutise — kuna viimane kellaajaline tähtsusega samal komisjoni koosolekul kätte — edasi otseselt ülikooli Valitsusele, teatades ühtlasi Herra Rektorile ja härradele H. Kruus'ile ja P. Treiberg'ile komisjoni otsusest ja palusin Juubelialbumi toimetust talitada minu kirjutisega oma äranägemise järele. Hiljem ei ole ka mitte küsitud minu arvamist või nõusolekut kirjutises ettevõetud muudatuste kohta, nii et seal esineda võivate ebataksaakalundite kui ka eksituste suhtes ei saa ma mitte end lugeda täiel määral vastutajaks. **Juhan Libe.**

Kinokeeld ja keskkooli moraal.

„Proua Elli, kas Teie kino harrastate?“

„Oh ei, ma pole veel 19 aastat täis — Hamini keeld alaealistele.“

„Aga ometi olete isegi abielus?“

„Oh seda „harrastust“ õpitakse nüüdsel ajal keskkoolis, mitte kinos.“

Akadeemilisi teateid

Üliõpilassõõgisaal jõuluvahetajal on suletud 22. detsembrist kuni 2. jaanuarini. Sõõgisaal lõpetab selle semestri tegevuse laupäeval, 21. detsembril s. a. kell 4 p. l. ja hakkab töötama uuel tegevusaastal — neljapäeval, 2. jaanuaril 1930.

Kuna suurem osa kaasvõitlejaid on sõitnud jõuluks oma kodukohta, on 15. detsembrist alates olnud tunduvalt vähem sõõjaid.

„Üliõpilaslehe“ nr. 13 on korp. Sakala erinumber,

mis ilmub kalendriaasta vahetusel. Erinumbrit kavatsesid välja anda järgneval aastal veel Nimeede eestistamise toimkond, Ü. S. „Veljesto“, Akadeemiline üliõpilaskoondis „Organiseerumate Büroo“ j. t.

Üliõpilaskõõgi ruumid,

eriti kõõk ja selle kõrvalruumid, mis asuvad Üliõpilasmaja keldrikorral, on väikesed ja ei rahulda täiel määral oma ülesandeid. Nüüd, kui üliõpilassõõgisaali tegevus on suurenenud, on hädatarvilikuks osutunud mainitud ruumide laiendamine vähemate ümberhituste kaudu. Sellekohase sooviga on pöördunud Majandustoimkond Ülikooli Valitsuse poole.

Eesti Ülikooli 10. a. areng arvude valgustusel.

Eesti ülikooli alul oli õppejõude 74, nüüd 174, õppeasutisi 31, nüüd 87. Üldse on praegu ülikooli teenistuses 687 isikut. 10. a. kestel on surma läbi lahkunud 15 õppejõudu, Üliõpilasi on ülikooli alul 417, nüüd 3717. Loenguid peeti alul 48 prots. eesti keeles, nüüd 75 prots.

Keda kõigepealt vaja uuesti avatava üliõpilaskohviku ilmetamiseks.

3. Kohviku jurisprudentis.

Üliõpilaskäsiraamatukogu

korraldamistööd on juba alanud. Nimelt on „Üliõpilaslehe“ ilmunud aastakäigud alates 1914. a. korrapäraselt asetatud riulitele. Kaasvõistlejatele on nüüd avanenud võimalus juurde hankida varemilmunud „Üliõpilaslehe“ numbreid, et oma poolikuid aastakäike täiendada. Esinduse liikmeile pannakse aga „Üliõpilaslehe“ aastakäigud kõidetult juhatare tuppalaaliseks tarvitamiseks.

Edustusest — Linnavolikokku ja Riigikokku.

Mõned Esinduse liikmed pole ainult selleks läinud Üliõpilaskonna Esindusse, et seal teotseda terve üliõpilaspere kasuks, vaid neil on olnud ka Esindus vahendiks, et sellest esimesest parlamendist tõusta Linnavolikokku ja seal edasi Riigikokku. Seda rada käisid M. Mihkelson ja A. Mekkart, ning sama „kõrge tee“ seisab valla ka praeguse Esinduse liikme A. Marmorie ees, kes kandideeris äsja möõdunud Tartu linnavalimistel. See nähe lõendab ilmestsi, et Esinduses peetavad läbiõõ kestvad töötakistuse ja muud vaidlused, mis paljudele Esinduse liikmeile ja teistele pealtkuulajatele tunduvad tühistena, on väärtuslikuks harjutuseks neile kaasvõitlejatele, kelle silmi ees säraavad — Linnavolikogu ja Riigikogu.

Nimeede muutmise tippsaavutis. Keegi, mitte just akadeemiline isik, ilmus hiljuti nimeede eestistamise toimkonda ja nõudis, et tema võõrapärane nimi Salu muudetakse eestipäraseks ja pehmekõlaliseks Saluõõg'iks!

Studiosus primus.

Tartu eesti ülikooli esimeseks immatrikuleeritud üliõpilaseks on praegune Tartu Kommertsgümnaasiumi ja Kaubanduskooli keemia ja kaubateaduse õpetaja mag. Jaan Maramaa.

Akadeemiline toetusnädal.

Läinud aasta eeskujul kavatakse Üliõpilaskonna Esindusi korraldada märtsikuus toetusnädala, mille kavas on ette nähtud: korjandus, loterii-allegrii, aktus, kontserball jne. Toetusnädalat kavatakse korraldada laiaulatuslikumalt, nimelt korraldades ka mõningaid ettevõtteid Tallinnas, kus paljud kasvõiõtlejad asuvad. Nädala puhul propageeritakse ja selgitatakse üliõpilase-omaabi ideid ja ettevõtteid „Üliõpilaslehe“ ja ajakirjanduse veerudel.

Soome-eesti sõnaraamat,

mida juba mitu häd aastat on asjatult oodatud, ilmub kindlasti 1930. a. Akad. Emakeele Seltsi kirjastusel. Seni oli küll olemas käsikiri, kuid trükkimine ei tahtnud edeneda, kuna autor prof. J. Mägiste oli seotud muude teaduslikkude ülesannetega.

Vilmar Adams, mag. phil.

Saatis ka Praahast Eesti Ülikooli 10-ndaks aastapäevaks tervitusi.

Vaimline koostöö rahvasteliiduga.

Tartu Ülikooli juure on asutatud Eesti rahvuslik vaimlise koostöötamise komisjon, mille ülesandeks on ühenduse pidamine rahvasteliidu juures oleva vaimlise koostöötamise komisjoniga. Samuti on komisjoni ülesandeks sissetuleva materjali, nagu raamatute, aruannete, üleskutsete jne. oistarbekohane ärakasutamine, rahvusvahelise vaimlise koostöötamise mõtte ja tähenduse selgitamine ja tutvustamine.

Komisjon koosneb ülikooli nõukogu poolt valitud 5 liikmest ja nimelt: rektor prof. J. Köpp, prof. A. Piip, prof. L. Puusepp, prof. Kogermann ja prof. G. Suits. Komisjoni esimeheks valiti rektor prof. J. Köpp, abiesimeheks prof. A. Piip ja sekretäriks prof. P. Kogermann.

Vastutav toimetaja: **Juhan Libe.** Tegev toimetaja: **Karl Mihkla.** Liikmed: **A. Ostrat, H. Rink.**
Väljaandja: **Tartu Üliõpilaskonna Edustus.**

Kirjanduslikke uudiseid pühadeks:

Beebe, Das Logbuch der Sonne	Kr. 7.50
Christiansen, Das Gesicht unserer Zeit	Kr. 4.95
Eipper, Tiere sehen dich an.	Kr. 8.50
Mann, Erika und Klaus — Rundherum	Kr. 6.—
Sokolowski, Die Versandung Europas	Kr. 5.50
Stenbock-Fermor, Freiwilliger Stenbock	Kr. 3.10
Trine & Ford, So zwingen wir das Leben	Kr. 4.40
Wassermann, Christoph Columbus	Kr. 9.—
Zweig, Joseph Fouche	Kr. 8.50

Romaane ja jutustusi

Bartsch, Der grosse alte Kater	Kr. 5.50
Bojer, Der neue Tempel	Kr. 7.—
Deledda, Schiffbrüchige im Hafen	Kr. 4.95
Galsworthy, Die letzte Karte	Kr. 5.50
Hauser, Donner überm Meer	Kr. 4.95
Hollaender, Das Schiff der Abenteurer	Kr. 4.40
Istrati, Die Haiduken	Kr. 6.—
Molo, Die Scheidung	Kr. 4.40
Remarque, Im Westen nichts neues	Kr. 4.—
Renn, Krieg	Kr. 6.—
Undset, Gymnadenia	Kr. 7.50
Werfel, Barbara oder die Frömmigkeit	Kr. 8.—
Zweig, Kleine Chronik	Kr. 1.—

O.-Ü. J. G. Krüger'i rmtkpl.,
Tartu, RUUMI 11.

Ainult**„Kiirus“**

I. Tartu kiir-saapaparanduse tööstus

Suurturg 1.

Parandab kiiresti ja hästi igasuguseid jalanõusid.

„Üliõpilaslehe“

tellimine 1930. a. I semestriks jätkub.

Tellimisi võetakse vastu postiasutistes ja „Üliõpilaslehe“ toimetuses Üliõpilasmaja III kord.

EESTI LAENU- & HOIU ÜHISUS

TARTUS, SUURTURG NR. 14, OMAS MAJAS.

TELEFONID 700 JA 177. POSTKAST 238. TELEGR. AADR. „ELHÜ“.

Esimene Eesti Ühispank

Asutatud 1902.

Võtab raha hoiule ja annab laenusid.

Ostab ja müüb välisraha.

Čekid Soome, Läti, Rootsi, Inglise, Saksa,
Prantsuse, Ameerika ja Helveetsia valuutas.

Kodumaal ühendused kõigis kohtades teiste
pankadega.

Kõik pangaoperatsioonid.

Uuemate nõuete järele kindel varakamber.

Koduseks varakogumiseks ilusad hoiukarbid.

AGENTUURID:

Kindlustusselts „Eesti“. Esimene Eesti Kinnit. Selts „Eeks“.

A.-S.

Eesti Reisibüroo

PEAKONTOR: Tallinn, Pikk t. 6.

Telefon 20-20, 20-21.

OSAKOND: Tartus, Suurturg 7.

Telefon 3-72.

Müüb raudteepileteid kõikidesse kodumaa raudteejaamadesse ning kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse. Laevapiletid igasse ilmaosasse. Ohusõidu piletid „AERO“ ja „DERULUFTI“ liinidel.

Muretseb välispasse ja viisumeid.

Annab nõu väljarändajatele ning turistidele ja muretseb vastavad piletid neile igale poole.

TALLINNA

JUUDI ÜHISPANK

Tallinn, Viru 7, telef. 20-66.

*

TOIMETAB KÕIKI
PANGAOPERATSIOONE
SISE- JA VÄLISMAAL.

*

PANGAL OMA SPEDITSIOONI
JA KINNITUSE JAOSKONNAD.

*

VABRIK:

Järvakandis.
Tel. Lelle 7.

Järvakandi klaasivabrik

KONTOR:
Tallinnas,
Süda 1.
Tel. 15-38, 5-27.

Ainus mehaaniline klaasitööstus Eestis.

Ainus mehaaniline klaasitööstus Eestis.

Fourcault sisseseade

valmistab moodsa mehaanilise tööstusviisi juures

kõrgeväärtuslikku

heledat tahvelklaasi

igas suuruses ja paksuses.

Järvakandi spetsiaal-aknaklaas on headuselt parem vastava sordi import-klaasist.

Tellimised kodumaa tarvitajatelt täidetakse väljaspool järjekorda mõne päeva jooksul, sest tootmis- sioon ületab siseturu kogutarviduse mitmekordselt.

Igasugused järelepärimised leiavad kiire ja hoolika tähelepanu.

„Estoking“ jalanõud valmistatakse kõige uuemate mudelite järgi.

„Estoking“ jalanõud valmistatakse kõige parematest materjalidest.

„Estoking“ jalanõud on seepärast nägusad ja vastupidavad.

„Estoking“ jalanõud on seejuures võrdlemata odavad.

„Estoking“ jalanõud on igalpool tuntud ja nõutavad.

Vabriku kaitsemärk

Estoking
Tallinn

Tartu osakond Suurturg 10.

Parimad paberossid Eestis

AINO

20 tk. — 35 snt.

A/S „ASTORIA“.

**Kondiitri-äri ja
kohvik**

H. FEISCHNER

Tallinn,
Harju 45, telef. 19-50

Iga asjatundja üliõpilane
eelistab Eesti tehase

UNION

jalanõusid,

millised on

**moodsad,
vastupidavad,
odavad.**

MÜÜGIL kõigis paremates jalanõude
kauplustes üle riigi.

Linnades omad vabriku kauplused.

A.-S. „SILVA“ Tallinn

PEAKONTOR: Merepuiestee nr. 17. / **Telegr. aadr.:** „SILVA“.
Telefonid: oma keskjaam väljakutsega „Silva“.

KAUPLUSED; Merepuiestee nr. 17 ja Estonia puiestee nr. 19.
METSA- ja EHITUSMATERJALI LADU; Jaama 10 ja Narva mnt. 27.

Parimad rehepeksumasinad: ARVIKA ROOTSIST.

SUURIM EHITUSMATERJALIDE LADU:

Palgid, lauad, lubi, tsement, kips, telliskivid, katusepapp, plekk, talad, naelad, värnits, klaas jne.

LAIULATUSLIKUM METSA'ARI EESTIS:

Oma saeveskid, tiseritöökoda, laevad ja eksport.

Täiuslikumad põllutööriistade, masinate, rauamaterjalide, põllurammu ja naftasaaduste kauplused.

„PETTER“ mootorid, „WITTE“ mootorid, „MASSEY-HARRIS“ mootorid, „RASEVSKY“ sahad, „HEILIGENBEIL“ sahad.

TUNTUD JA KUULSAD AINUESITUSED:

„FIRESTONE“ autokummid, „STUDEBAKER“ sõidu- ja veoautod, „BROCKWAY“ veoautod, „MASSEY-HARRIS“ põllutöömasinad, „D. W. F.“ kuullaagrid, „TH. FLÖTHER“ põllutööriistad, „FOSS“ smirgelkäiad.

EESTI KOMMERTS PANK

Peapank: Tallinn, S.-Karja tän. 7

Osakonnad: Tartu, Viljandi, Pärnu, Valga, Petseri, Narva ja Haapsalu.
Telefonid: peapangas 1-57, juhatus 9-89 ja 22-09. Panga keskjaam: 6-18, 9-86, 18-07, 19-08, 19-62 ja 29-61. **Telegraafi aadress:** «KOMPA».

SISSEMAKSTUD PÕHIKAPITAL KR. 1.400.000.—

Võtab raha hoiule

Annab laenusid vekslite, obligatsioonide ja mitmesuguste väärtuste kindlustusel

Ostab ja müüb välisraha ja tšehke, Eesti 1927. a. välislaenu pabereid

Saadab raha teistesse linnadesse kodu- ja välismaal

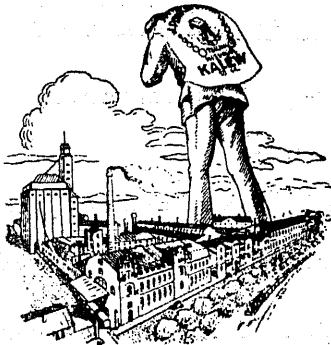
... ja ...

Toimetab kõiksugu pangaoperatsioone

Korrespondendid kõigis kodumaa linnades, alevites ja tähtsamates välismaa linnades

Kiire pangatalitus

PANGA JUHATUS.

TARVITAGE AINULT MEIE

SUURVESKI JAHUSID

SAADAVAL IGAS PARIMAS ÄRIS.

SUURVESKI

J. Puhk ja pojad

TALLINNAS, RANNAVÄRAVA PUIESTEE 21.

Oma telef. keskjaam. Telegr. aadress: „PUHK-TALLINN“.

HARUKONTOR: Tallinnas, Estonia puiestee 27.

KONTORID: Tartus, Narvas, Pärnus, Viljandis, Petseris, Valgas, Rakveres, Tapal, Nõmmel ja Türil.

ÜHISTEGELINE KESKPANK

EESTI RAHVAPANK

Tallinn,

S. Karja 19, omas majas.

Telefonid: 2-02, 24-13 ja 28-28.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone ja
maksab hoisusummade eest ajakohast %.

SUUREM raamatute, kirjutus- ja joonistustarvete ladu EESTIS

soovitab

oma rikkalikust tagavarast igasuguseid raamatuid, kirjutus- ja joonistustarbeid.

RAAMATUD kõik teaduslik- ja ilukirjandus.

KIRJUTUSMATERJAL: Kaustad. Täidetavad sullepead inglise ja saksa vabrikutest. Joonlauad puust ja metallist. Automaat taskupliiatsid kolme värviga. Taskupliiatsid „Eversharp“. Tasku tindipotid. Soennecken'i taskuraamatud ja meespead. Portfellid jne.

JOONISTUSTARBED: Joonistuspabereid rullides ja poognates. Detail-joonistuspaber. Vahalõuend ja vahapaber. Toonpaber. Sõepaber. Õli- ja vesivärvid. Värvilised pliatsid tehniliseks otstarbeks.

TSIRKLIKASTID E. O. Richter: Universaal tsirkliid. Joonsuled. Reisshinid. Kolmnurgad. Tushid.

HINNAD ALATI MOÕDUKAD.

Teenimine kiire, vastutulelik ja ausameelne, nõuandmine ilma ostukohustusega kõigis kaupadesse puutuvates küsimustes.

=== **K. o/ü. „RAHVAÜLIKOOI“** ===

Harju tn. 48, omas majas, tel. 24-49.
Jaani tn. 6, panga majas, telef. 6-66.

2

**VALGUST
ÜHES LAMBIS**

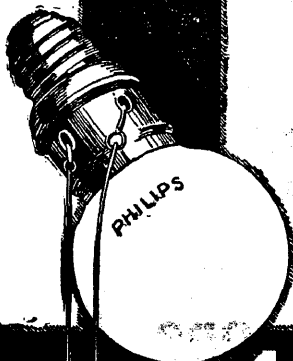
Teil on vaja ainult
nõõrist tõmmata

ja

PHILIPS

DUO - kokkuhoiulamp

annab Teile soovi järgi kas hariliku või nõrga valguse

PHILIPS
DUO-KOKKUHOOIULAMP

**IDEAALNE LAMP
IDEAALSELE
KODULE**

PÖÖRDE

HABEMEAJAMISTARVETE ALALE TOOB KREEM FASCINATA.

Ta muudab habemeajamise lõbuks! Hõõrutuna nahasse enne selle seebitamist, teeb ta habemetüükad painduvaks kuni juurteni. „FASCINATA“ hoiab Teil kokku habemenoateri!

TARVITAGE AINULT

KREEM
FASCINATA

LÕHNA ÕLI
FASCINATA

PUUDER
FASCINATA

EAU DE
COLOGNE
FASCINATA

SEEP-KREEM

FASCINATA

RIIGIHOIUKASSA

**Võtab raha hoiule
Eesti Panga osakondades
ja kõikides postkontorites.**

HOIUSMADE EEST
VASTUTAB RIIK

**HOIUSUMMASID VÕETAKSE VASTU
JOOKSVALE JA TÄHTAJALISELE ARVELE**

**RIIGIHOIUKASSA HOIUSUMMAD KASVAVAD
JÄRJEKINDLALT. 1. AUGUSTIL 1929. a. OLI
HOIUSUMMASID 3,3 MILJONI KROONI.**

RIIGIHOIUKASSA PEAKONTOR.

Tartu Üliõpilaskonna

tähtsam kogumiskoht

on

KOHVIK

„LINDA“

**DAAMIDE,
HÄRRADE,
JA TEAATRI**
COIFFEUR J. LUKSEP.
TARTUS, KÜUNI 3.

- Alandatud tööhinnad -

Habemeajamine	20 s.
Juukselõikamine	40 „
Lokkimine	50 „
Manicure	75 „
Kulmude ja ripsmete värvimine	50 „
jne. jne.	

Äris töötavad ainult täiesti vilunud diplomeeritud tööjõud. Eeskujuline puhtus. Ootamist ei ole.

Kõige austusoga **J. LUKSEP.**

L
I
V
O
N
I
A

ÕLU
MÕDU
LIMONAD

TARTUS, KALDA 5/6 TEL. 2-38

Tehase saadused tuntud kõrges
häädukes!

Iga tudeng nõuab ainult
EESTI ÕLUT.

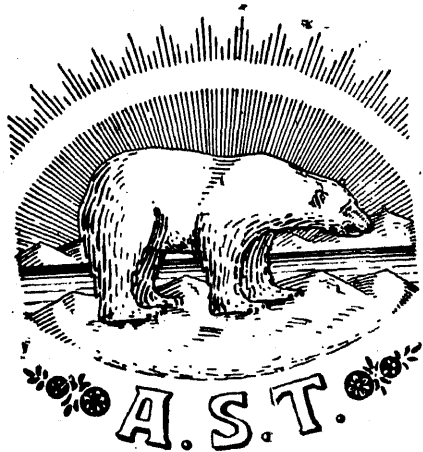

Aktsia-Selts „Textil“

Talinnas

*

Koplis

Oma vabrikud:

**Ketramis-, kudumis-,
apreteerimis-, pleegita-
mis- ja värvimisvabrik**

*

**Vabriku suur- ja
väikemüügilaod:**

KOPLIS, Bekeri tehas 5.

TALLINNAS, Vene turg 1—4.

" Paldiski mnt.

" S. Juhkentali 46.

NÕMME, S. Pärnu mnt. 46.

NARVAS, Peetri pl. 8.

RAKVERES, Pikk tn. 24.

PARNUS, Rüütli tän. 28.

PETSERIS, Riia tän. 1.

*

**Sarpinka, Schoti-ruuduline,
pesu- ja käterätikuriided, fla-
nellid, baikad ja kõiksugu
teised puuvillased riided.**

Poolvalmis kaup.

Lõngad käsitsi ja

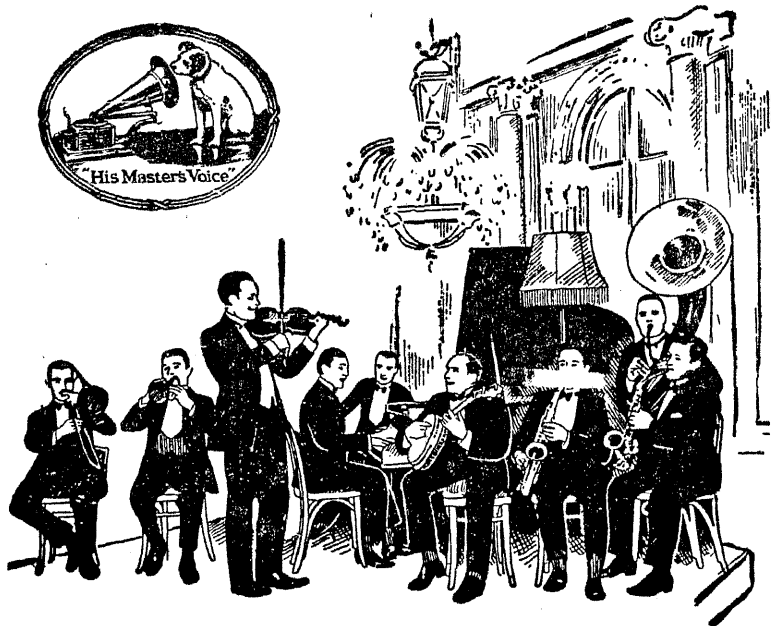
telgedel kudumiseks.

Suures valikus:

Sise- ja välismaa siidi

ja villaseid kaupu.

Müük vabriku hinnakirjade järele

KALLID JÕULUPÜHAD LIGINEVAD!

Tutvunege aegsasti meie suure väljavalikuga.
Ainult meie ärist leiate Teie võrdlemiseks
kõiki tooteid parematest firmadest, sest

MEIE RAADIO

osakond kujutab enesest vana-
ma, täielikuma ja soliidsema ra-
adioari Tartus.

GRAMMOFONI

osakonnas suurim valik kohver-
ja kastaparaate.

KOHALE JÕUDNUD JÕULUUUDISED PLAATIDE ALAL!

K/M

TEATER & MUUSIKA

TARTUS, RÜÜTLI TÄN. 8. KÕNETR. 4-68.

Hind 25 senti.

BESTI
RAHVUSRAAMATUKOOL
AR